

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 569

Poznań, sobota dnia 23 grudnia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 22 grudnia

Ekspansja gospodarcza Japonii

Od pewnego czasu wielkie poruszenie wywołała sprawa zwiększającej się konkurencji przemysłu japońskiego, co daje się już odczuwać w Europie. Głównie japoński jedwab naturalny i sztuczny opanowuje stopniowo rynki azjatyckie i zbliża się do naszego kontynentu.

Alarm podniesiony został we Włoszech. Z okazji przyjazdu Litwinowa do Rzymu prasa włoska rozpisywała się szeroko o niebezpieczeństwie japońskim, co mogło oznaczać szukanie terenu zbliżenia rosyjsko-włoskiego, ale również miało niewątpliwie rzeczowe uzasadnienie. Jednocześnie te same głosy obawy odezwały się w Anglii, a nawet w Szwajcarii.

Okazuje się np., że, gdy w roku 1930 Anglia wywoziła 58,5 milionów jardów sztucznego jedwabiu, to Japonia eksportowała już 84,5 milionów jardów. W roku 1932 eksport Japonii wzrósł do 152,6 milionów jardów, a Anglii spadł do 45,2 milionów. W roku 1933 wywóz jedwabiu japońskiego zwiększył się jeszcze więcej, przyczem połowę tego wywozu pochłania Anglia.

Powodzenie wyrobów japońskich tłumaczy się ich bezkonkurencyjnymi cenami, które znowu są wynikiem niebywale niskich zarobków pracowników japońskich. Robocizna w Japonii jest dwanaście razy tańsza, niż w Szwajcarii, a dziewięć razy tańsza, niż w Anglii. W Japonii nie został pozatem wprowadzony 48-godzinny tydzień pracy. Istnieje on tylko dla dzieci poniżej 15 lat, lecz nawet i ta norma jest z reguły przekraczana. Obliczono, że robotnik japoński pracuje minimalnie 60 godzin na tydzień. Pozatem fabryki pracują 24 godzin na dobę, gdy w Europie norma wynosi 48 godzin na tydzień.

Tak niskie zarobki oraz takie warunki pracy mogą istnieć dzięki niezmiernie skromnym wymaganiom życiowym Japończyka. Zadowolni się on byle czem, a stopa jego życiowa nie da się porównać z potrzebami robotnika w Europie zachodniej. Pozatem nadmiar rąk do pracy, wskutek rozrostu ludnościowego, obniża oczywiście popyt na robociznę.

Prymitywizm warunków życiowych w Japonii wiąże się wszakże z daleko posuniętym postępowaniem techniki przemysłowej. Japonia nie potrzebowała przystosowywać i ulepszać swego przemysłu do nowych wymagań, nie potrzebowała zamieniać maszyneryji. Odrazu wprowadziła najbardziej nowoczesne urządzenia, bijąc tem zwłaszcza przemysł angielski, którego organizacja jest niejednokrotnie przestarzała.

Ekspansja gospodarcza Japonii jest w każdym razie nowym dowodem rozwoju tego kraju. Od pewnego czasu, a zwłaszcza od chwili opanowania Man-

Chcą rozpętać wyścig zbrojeń

Niemal cała prasa paryska w zdecydowany sposób wypowiada się przeciwko wszelkim rozmowom z Niemcami — Wyjątek stanowi organ min. Daladier — Amb. Francois Poncet prowadzi własną politykę

NIE PERTRAKTOWAĆ Z NIEMCAMI

Paryż. (Tel. wł.). Prawie, że cała piątkowa prasa paryska wypowiada się zdecydowanie przeciw dalszemu prowadzeniu rozmów z Berlinem w sprawie rozbrojenia. Nazwany przez Niemców program defensywny, określają dzienniki jako plan dozbrojenia względnie nawet uważają go za wyścig zbrojeń.

„Petit Parisien” stwierdza kategorycznie, że w sprawie dozbrojenia Niemiec nie mogą się odbyć żadne bezpośrednie rokowania na podstawie propozycji Berlina, gdyż żadne z ugrupowań nie zgodziłoby się na prowadzenie takich rokowań, które oznaczałyby przekreślenie całej dotychczasowej polityki francuskiej.

„Ere Nouvelle” apeluje do Anglii i Ameryki domagając się utworzenia zwartego frontu tych państw, aby przeciwstawić się dozbrojeniu Niemiec, obojętnie w jakiej formie byłoby to dozbrojenie. Francja musi pozostać wierną europejskim sojusznikom i musi rozbudować swe sojusze na Rosję oraz Turcję.

„Należy się poważnie zastanowić nad tem, — pisze cytowany dziennik — czy rząd angielski nie dąży czasem do uwolnienia się od zobowiązań przyjętych przez podpisanie kilku traktatów, gdyż trudno inaczej zrozumieć jego nacisk w kierunku zawarcia niemiecko-francuskiego paktu nieagresji. Trzeba sobie dalej postawić pytanie, czy Anglia nie zamierza czasem zarzucić genezewskiej zasady międzynarodowej demokratycznej współpracy i przyłączyć się stopniowo do planu rzymskiego, mającego na celu uniemożliwienie współdziałania Francji z mniejszymi państwami. Odnosi się jednak wrażenie, że nie cała opinia angielska stoi zwracając za rządem”.

Leon Blum, przywódca socjalistów, zwraca się w „Populaire” zdecydowanie przeciw wszelkim bezpośrednim rokowaniom z Niemcami.

„LA REPUBLIQUE” ZA UKŁADAMI

W pewnym przeciwieństwie do cytowanych głosów prasy stoi dziennik „La Republique” zbliżony do ministra wojny Daladier. Dziennik ten wypowiada się za porozumieniem z Niemcami. To porozumienie — jego zdaniem — jest wskazane nie tylko ze stanowiska francuskiego ale ogólnoludzkiego, gdyż przy wyścigu zbrojeń Niemcy wkrótce przeskoczyłyby Francję, bowiem są liczbowo silniejsze a gospodarczo lepiej przygotowane.

PRZECIWKO AMB. FRANCOIS PONCET

W związku z powyższymi sprawami kilka pism bardzo ostro atakuje ambasadora francuskiego w Berlinie, któremu zarzuca się uprawianie własnej polityki.

dżurji, znaczenie Japonii wzrasta systematycznie. Podczas gdy mocarstwa europejskie, a nawet Stany Zjednoczone znajdują się w impasie i zatracają ducha ofensywnego, Japonia rozwija się stale, nie napotykając na żaden poważniejszy opór.

Jej niedawne sukcesy polityczne i wojskowe zapewniły jej dominującą rolę w Azji. Jej obecna ekspansja gospodarcza uderza coraz silniej w podcięty i tak już poważnie monopol

„Echo de Paris” pisze: „Po obradach komisji spraw zagranicznych izby deputowanych stoja dobrze poinformowane koła polityczne na tem stanowisku, że w przyszłym tygodniu nastąpi napewno odrzucenie przez rząd francuski propozycji niemieckich. Chautemps i Paul Boncour już

Prasa angielska domaga się nawiązania rozmów z Rzeszą — „Times” o rewizji traktatu wersalskiego

Londyn. (Tel. wł.) Oświadczenie min. Simona w izbie gmin, omawiają piątkowe dzienniki londyńskie w długich artykułach wstępnych.

„Times” określa mowę Simona jako ostrożną, wyrażając przypuszczenie, że wkrótce opinia publiczna uzyska dalsze wyjaśnienia, co sądzi rząd angielski o podstawach rozbrojenia. Propozycje Hitlera, zawarcia na przeciąg 10 lat paktu nieagresji z sąsiadami Niemiec, powinny być dobrym punktem wyjścia. Należałoby przypuszczać, że przez otrzymanie podpisu Hitlera pod uroczystym zapewnieniem pozostawienia swych sąsiadów przez 10 lat w pokoju, wszystko będzie zdobyte a nic stracone, dlatego też trzeba ubolewać, że ani Francja ani Polska dotychczas nie przyjęły propozycji Hitlera.

Sprawa bezpieczeństwa jest idea, którą trudno praktycznie zastosować. Min. Simon miałby prawo powiedzieć otwarcie, że bezpieczeństwo nigdy nie może być zupełne. Do osiągnięcia jest jedynie przywrócenie zaufania i Hitler daje przynajmniej praktyczne propozycje w tym kierunku zaufania. Oświadczenia Simona w sprawie niemieckiego równouprawnienia były z natury rzeczy niejasne, lecz niewątpliwie po ukończeniu swej podróży, będzie on mógł wypowiedzieć się wyraźniej, jakie są rzeczywiste widoki na rozbrojenie państw najbardziej uzbrojonych.

Przechodząc do kwestji rewizji traktatów, „Times” stwierdza, że nie może być mowy o rzeczywistym uspokojeniu Europy przed odważnym pod-

w dniu 5 grudnia wysłali do Berlina odpowiednie instrukcje, lecz Francois Poncet uprawiający własną politykę przeciągnął całą grę”.

Te same zarzuty stawia ambasadorowi francuskiemu w Berlinie lewicowy „Quotidien”.

jęciem tej sprawy, aby uregulować ją w ten czy inny sposób. Życzyć należy sobie pokoju osiągniętego na podstawie rokowań a nie dyktatu. Określenie „dyktat” nie jest, jak oświadczył Chamberlain, wymysłem niemieckiej propagandy, gdyż pamiętać należy, że traktaty pokojowe po wojnie światowej zawarto tak samo w wyniku rokowań, jak inne podobne traktaty. Chamberlain powinien był wiedzieć, że po wojnach napoleońskich, krymskiej i 1870/71 przedstawiciele państw pokonanych siedzieli przy stole obrad i dyskutowali punkt po punkcie zawierane układy. Tego prawa odmówiono pokonanym w wojnie światowej.

„Daily Telegraph” wzywa do zaniechania opozycji przeciw propozycjom niemieckim, bowiem należy wreszcie zrozumieć, że dziś jest jedynie wybór pomiędzy nieregulowanymi a uregulowanymi zbrojeniami.

„Morning Post” wzywa do ściślejszego porozumienia Anglii z Francją, aby tem skuteczniejsze były projektowane paki nieagresji.

„Daily Mail” apeluje do wzmocnienia angielskich sił zbrojnych i do zawarcia pomiędzy Anglią i Francją traktatu defensywnego. „News Chronicle” jest bardzo niezadowolona z mowy Simona.

Zdecydowane stanowisko Francji

Nie chce pertraktować z Niemcami — Duże trudności w rozmowach Simona z Paul Boncourem

Londyn. (Tel. wł.) Współpracownik dyplomatyczny socjalistycznego „Daily Herald” stwierdza, że wynik rozmów Simona z Paul Boncourem przedstawia się w chwili obecnej gorzej, niż poprzednio przypuszczano, bowiem rząd francuski wskutek nacisku parlamentu stał się bardzo opornym.

gospodarczy wielkich mocarstw zachodnich, których kolonie zwłaszcza mogą dostać się stopniowo pod wpływ wielkiego państwa azjatyckiego.

Zagadnienie żółtej rasy i t. zw. „żółtego niebezpieczeństwa” wysuwa się znowu na czoło. Widzimy, jak te sprawy oddziaływają na politykę Rosji i Ameryki. Ale widzimy jednocześnie, że również inne państwa zaczynają się niepokoić.

Pomiędzy zapatrywaniami Francji i Anglii istnieje zasadnicze przeciwieństwo. Francja jest zdecydowana nie tylko oświadczyć, że propozycje niemieckie są nie do przyjęcia, lecz również, że bezpośrednie rokowania z Niemcami są bezcelowe.

Pod koniec ubiegłego tygodnia stanowisko Paul Boncourea nie było jeszcze tak zdecydowane, lecz uchwała komisji spraw zagranicznych w ciągu bieżącego tygodnia, oraz postanowienia socjalistów, sytuację zmieniły.

Rząd francuski pod tym naporem zdaje się ustąpił i jest sam zdecydowany przerwać bezpośrednie rozmowy z Niemcami. Gabinet angielski natomiast jest nie tylko za dalszym bezpośrednim prowadzeniem rozmów, ale również za odpowiednim przedyskutowaniem niemieckich propozycji.

Przed wyrokiem w procesie lipskim

Van der Luebbe ma być skazany na śmierć, a Torgler i Bulgarzy — uniewinnieni — Dymitrowa i towarzyszy wydali się zagranicę

Londyn. (PAT.) Agencja Reutersa donosi, że według wiadomości ze źródeł dobrze poinformowanych, choć nieoficjalnych, wyrok trybunału lipskiego w procesie o podpalenie Reichstagu, który zakomunikowano jakoby już kanclerzowi Hitlerowi i premierowi pruskiemu Goeringowi, skaże na śmierć van der Lubbe, a uniewinni Torglera i 3 Bułgarów.

Niemniej Torgler oraz inni przywódcy komunistyczni będą oskarżeni o zdradę stanu i ponownie oddani pod sąd. Dymitrow, Popow i Tanew będą niezwłocznie wydaleny zagranicę.

Chociaż niektórzy skrajni nar. socj. wypowiadają opinie, że nie można pozwolić, aby Dymitrow żywy wydosłał

się zagranicę, kanclerz Hitler i premier Goering wydali już surowe polecenie, aby wyrok sądu lipskiego był ściśle

wykonany i aby Dymitrow i jego towarzysze dotarli zdrowo oraz cało do granicy.

Interwencja Ameryki na Kubie?

Stosunki coraz więcej komplikują się - Zamach na 3 pociągi

Paryż. (PAT.) Według wiadomości z Waszyngtonu stosunki oficjalne między Stanami Zjedn. a Kubą budzą poważne obawy.

Dzienniki paryskie donoszą, że pewne grupy rewolucjonistów kubańskich, w szczególności organizacja ABC, pragnąc sprowokować interwencję Stanów Zjedn., czynią zamachy na zbiory amerykańskich plantatorów trzciny cukrowej. Z drugiej strony

departament stanu liczy się poważnie z możliwością nowej próby rewolucji, wymierzonej przeciw prez. San Martinowi.

Rząd waszyngtoński nie zamierza jednak wysadzać na ląd swoich wojsk. W Waszyngtonie obawiają się, aby rządy angielski i hiszpański, które mają poważne interesy na Kubie, nie zwróciły się do Stanów Zjedn. z prośbą o interwencję.

Hawana. (PAT.) Nieznani sprawcy dokonali zamachu na 3 pociągi, jadące do Hawany, a wiozące uczestników manifestacji na rzecz rządu, sprzeciwiając się t. zw. poprawce Plat. ta, dającej Stanom Zjedn. prawo do interwencji na Kubie.

Przez całą noc trwała gwałtowna strzelanina w rozmaitych częściach miasta. Istnieje możliwość dalszych zamieszek.

Nowi dygnitarze ubezpieczeniowi

Warszawa (PAT). W związku z wejściem w życie od 1-go stycznia 1934 r. ustawy o ubezpieczeniu społecznym z 28 marca 1933 r., p. minister opieki społecznej powołał w charakterze pełniących obowiązki: na stanowisko prezesa Izby Ubezpieczeń Społecznych p. Kazimierza Rożnowskiego, na wiceprezesa dr. Henryka Wilczyńskiego, na stanowisko dyrektora naczelnego p. Stanisława Makowieckiego, na naczelnego lekarza dr. Jerzego Bujalskiego, na stanowisko prezesa Zakładu Ubezpieczeń na wypadek choroby p. dr. Wilhelma Czarnowskiego, na dyrektora — sen. dr. Zygmunta Klemensiewicza, na naczelnego lekarza dr. Jerzego Bujalskiego, na stanowisko prezesa Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych dr. Witolda Chodźkę, na dyrektora p. Stefana Bieńskiego, na prezesa Zakładu Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników p. Gustawa Simona, na dyrektora p. Józefa Pasternaka, na prezesa Zakładu Ubezpieczenia od wypadków p. M. Darda Downarowicza, na dyrektora p. Adama Korskiego.

Rada Ligi Narodów

Warszawa. (Tel. wł.). Na najbliższej sesji rady Ligi Narodów w Genewie która zaczyna się 13 stycznia, przewodniczyć będzie min. Beck. Po sesji min. Beck przyjedzie do Warszawy z Paul Boncurem.

Zwolnienie gen. O'Duffy

Dublin. (PAT.) Sędzia sądu najwyższego wydał polecenie zwolnienia przywódcy faszystów irlandzkich, gen. O'Duffy oraz drugiego przywódcy Sullivana. Sędzia uważa, że przetrzymywanie ich w więzieniu jest bezprawne.

22 skazanych na śmierć

Londyn (PAT). Z Seulu (Korea) donoszą o zakończeniu procesu przeciwko 245 komunistom koreańskim, oskarżonym o wywołanie zaburzeń w maju 1930 roku. 22-ch oskarżonych skazano na karę śmierci, 20 na dożywotnie więzienie, pozostałych zaś na kary więzienia od 1 roku do lat 15-tu.

Podróże polityków

Beograd (PAT). Grecki minister spraw zagranicznych Maximos przybył wczoraj wieczorem do Beogradu i uda się do Zagrzebia, gdzie będzie przyjęty na audjencji przez króla Aleksandra.

„Vreme“ w artykule wstępnym pisze, że wizyta ministra greckiego stanowi jeden z najpoważniejszych momentów w szereg spotkań i rozmów bałkańskich mężów stanu. Podkreśliwszy zainteresowanie, jakie budzą w Europie podróże polityków bałkań-

skich, dziennik zaznacza, iż Grecja w wielu wypadkach dała dowody swego pragnienia współpracy między państwami bałkańskimi. Z tej też racji minister grecki pragnie poinformować się ostatecznie o ostatnich rozmowach między przedstawicielami państw bałkańskich i o osiągniętych już rezultatach.

Przepowiednia pogody na sobotę: W dalszym ciągu bez zmiany, pochmurno z przejściowymi opadami.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.67 — 5.69 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.68 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.80 zł, gotówką 211.00 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 172.91 do 173.17 zł, gotówką 172.57 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 22. 12. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% pożycz. konwers. po 52.—% w zaoferowaniu; pozatem poszukiwano — bez oddawców j notowania — 4% premj. dol. po 49.—, 4% pożycz. inwest. po 103.— oraz 3% pożycz. bud. po 38%.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4% dol. listy zast. 42.—% (przy kursie dol. 5,71), za 4% dol. listy zast. w złocie 40.—% oraz za 4% listy zast. konwert. 38.—%, natomiast ofiarowano 4% złotych listy zast. po 40.—%.

Akcje bankowe bez notowania.

Komunikat.

Następne zebranie giełdowe odbędzie się w dniu 27. bm.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominatu)

5% pożyczka konwersyjna 52% O.
4% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,71 42% P.
4% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 40% P.
4% listy zastaw. konw. oSTEMPL. P. Z. K. 38% P.

(Kurs w złotych)

4% złotych listy zastaw. s. K. z r. 1933 40.— O.

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 22. 12. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 727 g/l 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Zyto 330 tonn par Poznań 14,75
Zyto 30 tonn par. Poznań 14,70
Zyto 12 tonn par. Poznań 14,65
Otręby żytnie 15 tonn 9,70

Ceny orientacyjne

Zyto 14,50—14,75
Usposobienie spokojne.
Pszenica 17,50—18,00
Usposobienie spokojne.
Jęczmień browarowy 14,75—15,50
Usposobienie spokojne.
Jęczmień 695—705 g/l 13,75—14,00
Jęczmień 675—685 g/l 13,25—13,50
Usposobienie spokojne.
Owies 13,00—13,25
Usposobienie spokojne.

Mąka żytnia 65% wł work. 20,75—21,00
Usposobienie spokojne.

Mąka pszenna 65% wł work. 29,50—31,50
Usposobienie spokojne.

Otręby żytnie 9,75—10,25
Otręby pszenne 9,75—10,25
Otręby pszenne (grube) 10,75—11,25
Rzepak zimowy 43,00—44,00
Gorzycza 33,00—35,00
Wyka latowa 14,00—15,00
Peluska 14,00—15,00
Groch Viktoria 22,00—25,00
Groch Folgera 21,00—23,00
Seradela 13,50—15,50
Koniczyna czerwona 170,00—210,00
Koniczyna biała 80,00—110,00
Koniczyna trefla odluszczone 90,00—110,00
Makuch lniany 19,50—20,50
Makuch rzepakowy 16,50—17,00
Makuch słonecznikowy 19,00—20,00
Srut Soja 23,00—23,50
Mak niebieski 49,00—54,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 450 tonn, pszenicy 45 tonn, owsa 15 tonn, otrąb żytnich 15 tonn, otrąb pszenicznych 15 tonn, mąki ziemniaczanej 17 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 22. 12. 1933 r.

Urzędowe sprawozdanie targowe

Komisji Notowania Cen.

Spędzono: wołów 2, buhajów 6, krów 9, świń 243, prosiąt 40, cieląt 159, owiec 5, razem 469 zwierząt.

Następne notowania w czwartek, 23. 12.

Do czego zmierza polityka Anglii?

Atak na min. Simona w Izbie gmin — Odpowiedź ministra

Londyn (PAT.) Attlee, przywódca opozycji, wystąpił w Izbie gmin w zastępstwie chorego Lansbury'ego w sprawie polityki zagranicznej, domagając się bardziej ścisłego określenia stosunku rządu do zbrojeń bądź to Niemiec, bądź też Wielkiej Brytanji, kładąc przytem specjalny nacisk na zbrojenia powietrzne. Attlee domagał się również wyjaśnienia, czy włoska wizyta Simona pozostaje w jakimkolwiek związku z propozycjami odnośnie zmiany statutu Ligi Narodów. Attlee uważa, propozycje te, jako bardzo niebezpieczne, albowiem istotą instytucji genewskiej jest jej charakter demokratyczny i dlatego nie może ona stać się „świętem lub nie świętem przymierzem wielkich mocarstw“.

Propozycje odnośnie zmiany statutu Ligi — podkreślił Attlee — wywołały poważne zaniepokojenie wśród państw mniejszych, które oddały Lidze duże usługi.

Co się tyczy Austrii, której sytuacja budzi wielkie zaniepokojenie, Attlee wyraża nadzieję iż rząd stanie zdecydowanie po stronie Austrii, jeśli zagrażać jej będzie jakakolwiek agresja z jakiegokolwiek strony.

Simon, odpowiadając poszczególnym mówcom, zaznaczył, iż byłoby rzeczą niewczesną składanie dzisiaj jakiegokolwiek oświadczenia zasadniczego. W stolicach poszczególnych państw poczynione zostały szybkie i energiczne posunięcia od chwili godnego pożatowania opuszczenia przez Niemcy konferencji rozbrojeniowej.

Oświadczenia Hitlera bez względu na to, co sędzimy o ich treści, były nadzwyczaj ważne dla wszystkich zainteresowanych. Oświadczenia te, zdaniem

Simona, miały specjalne znaczenie dla Francji.

Wyjaśniając stanowisko Wielkiej Brytanji względem propozycji niemieckich, Simon podkreślił, że rząd brytyjski nie wyraził zgody na przyjęcie tych propozycji, lecz usiłuje wyjaśnić sytuację i dowiedzieć się, co naprawdę ukrywa się poza oświadczeniami Hitlera, które, jego zdaniem, były czynione poważnie. Informacje prasowe, że Hitler zaproponował swym sąsiadom zawarcie paktów nieagresji, są zgodne z rzeczywistością.

Uważam za konieczne stwierdzić, że propozycje Hitlera nie ograniczają się do jednego państwa, lecz dotyczą wszystkich państw, sąsiadujących z Niemcami. Rząd brytyjski w ocenie propozycji niemieckich, podkreślił Simon, nie zapomniał o swych zobowiązaniach względem Ligi, a poza tem postępowanie swoje w tej sprawie uzgadniał z postępowaniem rządu francuskiego.

Co się tyczy rokowań z Rosją sowiecką — mówił Simon — to mają one przebieg całkowicie zadowolający, tak, że istniejące trudności nie powinny być przeszkodą na drodze do osiągnięcia porozumienia.

W sprawie austriackiej Simon oświadczył, że polityka rządu brytyjskiego była i pozostanie bez zmiany. W. Brytanja użyje całego swego wpływu, ażeby nie dopuścić do naruszenia całości i niepodległości Austrii, stojąc przytem twardo na stanowisku niemieszania się do spraw wewnętrznych innego kraju, mimo że niepodległość Austrii jest istotnym celem polityki brytyjskiej.

Obniżka opłat od sprzedaży alkoholu

Warszawa. (Tel. wł.) W najbliższych dniach zostanie ogłoszone rozporządzenie ministra skarbu w sprawie zmian w opłatach patentowych od hurtownej i detalicznej sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych. Rozporządzenie wprowadza od 1 stycznia ulgi w opłatach od sprzedaży spirytusu i napojów win i piwa. Obniżka będzie wynosiła około 45 procent. Wysokość jej zależna będzie od rodzaju miejsc sprzedaży. Do zakładów sprzedaży, znajdujących się w miejscowościach, do których zalicza się miasta: Kraków, Katowice, Poznań, Łódź i Warszawę zniżka będzie wynosiła od 20 do 34 procent, zależnie od rodzaju sprzedaży. Do drugiej grupy zaliczają się wszystkie inne miasta ponad 10 tysięcy, gdzie obniżka będzie wynosiła od 28 do 52 procent. Najwyższa zaś obniżka została ustalona dla zakładów wchodzących do III klasy tj. do miejscowości liczących do 10 tysięcy mieszkańców, od 40 do 64 procent. (w)

okazało, dessoris i pończoszki, zapowiadając, że wszystko zwróci po otrzymaniu kaczora.

Gdy kaczor wreszcie znalazł się zpowrotem w warsztatach, oddano p. Tomaszewskiej zabraną pod zastaw paczkę, ale niewiasta zaczęła grymasić, że wśród garderoby czegoś brakuje i jakkolwiek inżynier kategorycznie zapewniał, że absolutnie nic sobie nie przywłaszczył, sprawa poszła do sądu grodzkiego.

Słynnego konstruktora oskarżono o przywłaszczenie sobie intymnej garderoby niewieściej. Oszczędzono mu jednak tej przykrości, albowiem sędzia Bortkiewicz zdołał przekonać p. Tomaszewską, że popełniła nietakt przez swoje postępowanie, wobec czego p. Tomaszewska skargę wycofała. Sprawa w ten sposób umorzono. (w)

Kaczor za — dessoris

Warszawa (Tel. wł.) Śp. Żwirko i Wigura przywieźli z jednej ze swoich podobnych podróży dzikiego kaczora, którego puszczone wolno po odbyciu lotów, stał się ulubieńcem i maskotą pracowników warsztatów samolotowych PZL. Nagle kaczor zaginał w tajemniczych warunkach i odnaleziono go u p. Anny Tomaszewskiej, która go nie chciała zwrócić, tłumacząc się, że kaczor jest dzikim ptakiem i należy do tego, kto go złapie. Wszelkie starania przyjaciół śp. Wigury pozostały bez rezultatu.

Zdenerwowani inżynierowie postanowili odwdziżyć się pięknem za nadobne. Inż. Drzewiecki zabrał więc ze stołu p. Tomaszewskiej jakąś paczkę, która zawierała, jak się później

O walce z religią w Rosji

„Kurjer Poznański” w sprawozdaniu z pobytu komisarza sowieckiego Litwinowa w Rzymie doniósł, że Mussolini w sposób dyskretny miał wpływać na swego gościa, aby walka z religią w Sowietach złagodniała. Otóż, nie od rzeczy będzie przypomnieć, że Duce systematycznie zajmuje się sprawą oficjalnego ateizmu państwa Sowietów. Dowodem tego jest inicjatywa grupy młodych faszystów, którzy utworzyli bibliotekę badań włoskich nad Rosją.

Oczywistym celem tego przedsięwzięcia jest wykonanie zalecenia, danego z góry, a odnoszącego się do opinii tak często znajdującej swój wyraz w przemówieniach Mussoliniego, mianowicie, że faszyzm, jeżeli może na gruncie politycznym zawierać nawet ściśle stosunki z bolszewizmem, całą siłą uczucia przeciwstawia się jego doktrynie.

Pierwsza książka tego zbioru, a będzie ich 24, nosi tytuł: „Królestwo Antychrysta w Rosji Sowieckiej” napisana jest przez Lino Capuccio. Książka ta mało znana we Francji, a bodaj wcale nie znana w Polsce, została omówiona przez Timochowa w piśmie „Wzrożdzenie” oraz przez hr. Perowskiego w dzienniku belgijskim „Siècle”.

Donosząc o pojawieniu się tej książki, dwutygodnik dominikański „La Vie Intellectuelle” (z października) wypowiada przychylną opinię o niej, stwierdzając, że autor włoski posiada głęboką znajomość sprawy religijnej w Bolszewji, przyczem jego punkt wyjścia i wnioski są całkowicie słuszne.

Capuccio odpiera nasamprzód twierdzenie, jakoby stan w Rosji Sowieckiej z punktu widzenia religijnego był taki, iż wszystkie religie cieszą się w zasadzie wolnością, a żadna z nich nie doznaje prześladowań z urzędu. Tymczasem wiadomo, że podstawą filozoficzną systemu sowieckiego jest doktryna czystego materializmu. Zatem już w samej doktrynie, jak i w czynach przejawia się z konieczności wojujący materializm, zorganizowany jako system rządów i propagandy bezbożnictwa, co oczywiście niesłychanie ogranicza aspiracje religijne ludności. Lino Capuccio i wymienieni wyżej autorowie rosyjscy politykę antyreligijną Sowietów dzielą na okresy następujące:

Okres pierwszy (1917—1922): rząd bolszewicki uważa, że religia zniknie sama przez się, w atmosferze zwycięskiej rewolucji i że wystarczy uderzyć w przedstawicieli kleru, aby zniszczyć jej potęgę.

Okres drugi: ponieważ sposób powyższy nie dał pożądaných wyników idzie się dalej i przeprowadza prześladowania bądź przez rząd sam bądź też za cichą jego zgodą.

Okres trzeci: około roku 1923 taktyka ulega zmianie. Prześladowania słabną i głównie dotyczą dostojników Kościoła. Rząd raczej dąży do rozkładu religii od wewnątrz przez popieranie licznie powstających sekt.

Okres czwarty: nagłe zaostrzenie walki, zamykanie masowe kościołów, nowe prześladowania, organizacja na wielką skalę walki z Bogiem.

Wreszcie, począwszy od 15 marca 1930 r. dekret kładzie koniec przymusowemu zamykaniu kościołów i, przy równoczesnym zakazie działalności charytatywnej, pozwala na pewne ograniczone formy życia religijnego. Liczy się oczywiście więcej na skuteczność propagandy bezbożnictwa, niż na przemoc w dziele niszczenia religii.

Co wynika z tego zestawienia? Wynika przedewszystkiem, że polityka antyreligijna nie szła po linii prostej i że wobec tego jej zadanie nie było łatwe. W samej rzeczy ta polityka napotyka na opór może bierny, ale trwały i przez to żywotny, który wywołał jej wahania. A być może, iż zgodnie ze zdaniem Timochowa, rząd, pochłonięty planem piatiletki, chciał stworzyć pewną formę „świętej zgody” i zyskać spokój w dziedzinie produkcji.

Capuccio podaje, że na 160 milionów mieszkańców 70 milj. jest prawosławnych, 11 milionów innych chrześcijan, 13 milj. niechrześcijan (w tem 1,5 milj. mahometan i rzekomo 10 milionów Żydów!), 40 milionów indyferentów i 26 bezbożników. Jakkolwiek konflikt religii z bezbożnictwem nie znajduje w tych liczbach należytego wyrazu, to jednak zarówno Capuccio jak i jego rosyjscy krytycy wnioskuje, że zwycięstwa bezbożnictwa niema i raczej zachowują zasadniczy optymizm. Nie trzeba wszakże zapominać, że czas jest straszliwym sprzymierzeńcem i niewiadomo, czy rząd bolszewicki

ki nie rozpocznie ponownie swej ofensywy materialistycznej w dziedzinie wiary.

Bez materializmu system marksowski upada. Gdy się go przenosi na teren szkolny, działa on najskuteczniej w dziedzinie właśnie najważniejszej.

Co na to Litwa

Kowieńskie „Lietuvos Aidas” pisze o projektach lorda Rothermere, co następuje:

„Na łamach „Daily Mail” ukazał się ostatnio artykuł lorda Rothermere w sprawie pojednania Niemiec z Polską. Na nowy ten projekt przekształcenia mapy Europy nie zwracaliby Litwini wcale uwagi, gdyby chodziło o innego projektodawcę. Naród litewski przywykł jednak uważać społeczeństwo angielskie za myślicie poważnie i realnie. W związku z tem projekt lorda Rothermere wywołuje na Litwie zdziwienie z powodu braku realnego poczucia polityki i swej fantastyczności.

Lord Rothermere proponuje podzielić korytarz gdański na dwie części, przyczem północną część przypadłaby Niemcom, Polska wzamian za to otrzymałaby wyjście na morze przez Kłajpedę i przez Odesę. Litwa zaś otrzymałaby pewne rekompensaty terytorjalne, ale lord Rothermere nie mówi, jakie rekompensaty i na czyj rachunek.

Niema co się dziwić, że prasa sowiecka wyszydza wywody lorda Rothermere, zarzucając mu nietylko słabe orientowanie się w polityce, lecz i niezajomość historii. Podobnie ujemnie oceniają plany lorda Rothermere Polacy. Niektóre pisma niemieckie też nazywają plany te fantastycznymi. Łatwo zrozumieć dlaczego.

Przedewszystkiem nie należy zapominać o tem, że korytarz gdański jest najlepszym wyjściem Polski na morze. Żadne inne wyjście, czy to na Bałtyk, czy na morze Czarne nie może pod względem dogodności zastąpić korytarza pomorskiego. Polacy włożyli już ogromne kapitały w port gdański i w sieć kolejową przy porcie. Gdyby nawet Niemcy zgodzili się zwrócić te kapitały, to i tak gospodarka krajowa doznałaby wielkich strat, zanimby udało się skierować transport w nowym kierunku. Poza tem nie należy zapominać, że korytarz gdański ma dla Polski

Jest to zresztą sprawa, która staje na porządku dziennym w każdym kraju, gdy rządy walczące z religią jawnie czy podstępnie ciężką swą ręką kładą na szkołę, w zamiarze wychowywania pokoleń według swego widzimisie. Jeżeli taka pedagogia trwać będzie dziesiątki lat, to co pozostanie z przywiązania do wiary?

S. D.

znaczenie zarówno gospodarcze, jak i polityczne. Dopóki istnieje korytarz gdański, ekspansja niemiecka na Wschód, jeżeli nie jest całkowicie zahamowana, to w każdym razie znacznie osłabiona. Z taką ekspansją Polsce jest o wiele łatwiej walczyć. Inaczej wyglądałaby sprawa, gdyby korytarz gdański nie było.

Należy też pamiętać, że sprawa korytarza gdańskiego nie jest tylko kwestją stosunków polsko-niemieckich. Sprawa ta dotyczy jednego z najważniejszych terytorjalnych postanowień traktatu wersalskiego. Rewizja tej sprawy może się dokonać jedynie za zgodą wszystkich sygnatariuszy traktatu wersalskiego. Niema zaś podstawy do oczekiwania zgody sygnatariuszy. Narazie nietylko Francja, lecz i inne kraje słyszeć nawet nie chcą o rewizji terytorjalnych postanowień traktatu wersalskiego.

Dalej nie trzeba zapominać, że w kwestji korytarza gdańskiego są zainteresowani wszyscy sąsiedzi Niemiec. Dla sąsiadów tych zniesienie korytarza, a przez to wzmocnienie Niemiec stanowić może niebezpieczeństwo. Interesy państw trzecich są więc zanadto poważne, by sprawa korytarza gdańskiego mogła stać się jedynie objektem rokowań polsko-niemieckich.

W związku z tem wszystkim sędzić należy, że plan lorda Rothermere, podobnie jak inne projekty tego rodzaju, pozostanie na papierze i ani trochę się nie odbije na rozstrzygnięciu poruszonych przez problem politycznych.

Bardzo to dobrze, że na Litwie nie biorą poważnie tych planów, przynajmniej, o ile idzie o Polskę, ale stwierdzić trzeba, że nie wymyślił tego lord Rothermere, lecz przywiózł gotowe po kilkutygodniowym pobycie w Berlinie z kuźni polityki zagranicznej p. Rosenberga.

Właściwa odprawa

Czytelnicy nasi znają powtórzony na łamach pisma naszego cykl artykułów „Słowa Pomorskiego” w związku z wyborami do rad miejskich na Pomorzu. Z powodu artykułów tych „sanacyjny” „Dzień Pomorski” wystąpił znaną toruńską metodą konfidencko-„sanacyjną” z całą powodzią (szczęśliwie już w czterech artykułach!) insynuacji, przeinaczeń, fałszów i intryg w nadziei, że uda mu się w zamąconej przez siebie wodzie łowić ryby. Metody te „Dnia Pomorskiego” i wogóle obozu „sanacyjnego” otrzymują od „Słowa Pomorskiego” taką odprawę pod tyt.: „Kondotjerzy i waleci”:

Zabawy tej państwem z „Dnia Pomorskiego” nie zazdrościmy, i to zarówno jawne fałszowanie naszych twierdzeń, jak udawania naiwnych, którzy słów naszych rzekomo nie rozumieją, jak niemniej uprawiania harlekinady kosztem — według ich zamierzeń — obozu naszego, a w rzeczywistości kosztem własnej opinii. Niech krzyczą, co się zmieści: im więcej krowa ryczy, tem mniej zwykła dawać mleka! Komedianka poza, to nie argument, trafiający do solidnej, rzeczowej umysłowości pomorskiej.

Jeżeli chodzi o wspomniane nasze artykuły, to nie zawieryały one wcale nowych odkryć, ani rzeczy odmiennych od tego, co głoszone w prasie narodowej od pierwszego dnia powyborczego, tylko ujęliśmy całokształt zagadnienia syntetycznie, z pewnej już perspektywy.

Stwierdziliśmy zgodnie z prawdą, a w przeciwnieństwie do fałszów prasy „sanacyjnej”, że obóz narodowy odniósł w szeregu miast zdecydowane zwycięstwo wyborcze, że w innych wyszedł z rozprawy ręką obronną, w niektórych zaś tylko poniósł porażkę, i że rezultaty te osiągnął obóz narodowy wbrew niesłychanemu naciskowi z zewnątrz i zewnętrznym niebezpieczeństwom oraz mimo trudności wewnętrznych.

Dumni jesteśmy, że należymy do obozu, który ma odwagę i może sobie pozwolić na publiczną, szczerą analizę swych poczynań, zarówno silnych, jak

słabszych stron swej działalności. My się światła dziennego nie boimy, — „używanie” w atmosferze stęchłych zaułków pozostawiając innym.

Im więcej prasa „sanacyjna” na obóz narodowy ujada, tem lepszy to znak: co kilka tygodni zapowiada ona „ostateczny” już upadek i skon-„endecji”, ale jakoś bez przerwy musi z nią, i to prawie wyłącznie z nią wojować, a „endecja” nietylko nie „kona”, ale jej się wiedzie wcale nie najgorzej. I przedewszystkiem obóz narodowy jest

Unja Południowo-Afrykańska

Między dominjami brytyjskimi zajmuje Unja poł.-afrykańska stanowisko odrębne. Wówczas gdy w innych dominjach, jak w Kanadzie lub w Australji, ludność biała tworzy przytłaczającą większość, w Poł. Afryce 2 milionom białych przeciwstawia się większość 6 i pół miliona czarnych. Z Kanadą natomiast ma Unja poł.-afrykańska to wspólne, że ludność biała nie jest jednolitego pochodzenia anglosaskiego: w Kanadzie Anglosasi tworzą ok. 70 proc. ogółu ludności, w Unji natomiast dwie trzecie ludności białej wywodzi się Boerów, potomków najdawniejszych kolonistów, Hoiendrów. A że przytem przysto naturalny jest większy wśród Boerów, niż wśród Anglików, a imigracja z Anglii zmniejsza się stale, więc procentowy udział Anglosasów ulega stalemu acz powolnemu spadkowi.

Stuletnie blisko walki między Anglikami a Boerami o władzę w Poł. Afryce zakończyły się decydującym zwycięstwem Anglików w 1902 roku. Ówczesny następca Kruegera, Louis Botha zawarł ugodę z rządem W. Brytanji, w skutku której republiki Oranji i Transvaal otrzymały autonomję. Wkońcu cztery kolonie angielskie — Natal, Kap, Oranji i Transvaal — połączyły się w jedną całość, w Unję Południowo-Afrykańską. Pod wodzą gen. Hertzoga powstała partja narodowa, która zjednoczyła rychło wszystkie żywioły boerskie, tak, że gdy przyszło do wyborów, większość mandatów do parlamentu otrzymali Boerowie.

Gdy w r. 1926 na konferencji imperialnej w Londynie zrównano domi-

zawsze sobą, stoi soba i swoją idzie drogą, służąc sprawie publicznej, sprawie narodowej, sprawie państwowej.

A jakie jest ideowe oblicze „sanacji”? Mieni się wszystkimi „wziewkami” i barwami, poczynając od białego konserwatywno-monarchistycznego, a kończąc na czerwieni „narodowego” i nawet międzynarodowego komunizmu.

Czem zaś mimo tych krańcowych rozbieżności stoi obóz „sanacyjny”? Obfitością żłobu, który ich karmi — do syta, często aż do obrzydliwości. Są tam oczywiście także ludzie idej, ale liczba ich jest znikomo skromna; natomiast niezliczone są owe brygady, o najprzeróżniejszych mianach. To kondotjerzy, względnie zwykli waleci Jej Królewskiej Mości „Sanacji”. Jedni wojują i wojują, drudzy czyszczą i czyszczą buciki, a jednym i drugim to się sówicie opłaca. Niektórym więcej, niż sówicie: pilnują niejednego żłobu, lecz kilku; tysiączki do kieszeni płyną i płyną, a towarzyszy temu szum słów „wzruszających” o biedzie ludu wiejskiego, o nędzy robotnika, o głodzie bezrobotnego...

Obóz „sanacyjny” — to, z małemi wyjątkami, — obóz kondotjerów i waleców... Odebrać im żłób, a rozleci się to towarzysysto na cztery strony wiatru, „wspaniałe gmach” zaś „sanacji” zawali się z trzaskiem i hukiem, jakiego świat i Korona Polska nie były świadkiem.

To jedna z przyczyn, dla których taka istnieje przepaść między obozem „sanacyjnym” a obozem narodowym.

Żydowskie organizacje wojskowe w Polsce

Zargonowy „Moment” z 17 bm. podaje liczebność organizacji wojskowej żydowskiej „Brith Trumpeldor” z powodu 10-lecia jej istnienia. Założono ją w Rydze w 1923 r. Obecnie objęła ona swoją działalnością 26 krajów, w których

„istnieje 1100 oddziałów o 65 tys. członków, z tej liczby w Polsce 657 oddziałów o 40 tysięcy członków i członkiń.”

Ideologia jej opiera się na 3 zasadach, mianowicie:

„Żydowskie państwo po obu brzegach Jordanu, pierwszeństwo idei państwowej przed wszystkimi innymi ideami, żydowska samoobrona w Palestynie i w krajach diaspory. Te trzy zasady stanowią fundament tego związku.”

Temu związkowi już udało się „stworzyć dwa konkretne dzieła, które noszą na sobie wyraźne piętno trumpeldorzmu: wyszkolenie w sporcie obronnym i uruchomienie trumpeldorskich robotników w Erec Izrael.”

Związek ten marzy o wytworzeniu z Żydów rasy wybrańców, „synów królewskich”...

A więc czterdzieści tysięcy liczy organizacja wojskowa żydowska w Polsce! Jakim celom służy ona obecnie i dla jakich celów może być użyta w chwili krytycznej?

nija w prawach z Anglią, nastąpiła zupełna ugodą i zgoda między rządem W. Brytanji a następcą Bothy, gen. Smutsem. Anglicy i Boerowie w Unji zostali zrównani w prawach i obowiązkach, utworzyli wspólny front wobec czarnych, którzy z kolei zaczęli się buntować i domagać się poprawy bytu zarówno w dziedzinie ekonomicznej jak i polityczno-społecznej.

Obecnie wśród ludności białej w Unji Poł.-Afrykańskiej nawet wśród Boerów niema takiej grupy czy partji, któraby dążyła do oderwania się od metropolji. Pod wpływem kryzysu, który się odbił na gospodarce obywateli Unji, nastąpiło zjednoczenie obu partji, dotąd idących z osobna, tj. partji narodowej pod wodzą gen. Hertzoga i partji gen. Smutsa. Doszło do utworzenia koalicji rządowej, w tonie której obie partje zachowały swoją niezależność.

Tymczasem z inicjatywy b. nacjonalisty boerskiego, Tielmann Roosa, powstał silny ruch, którego hasłem i celem miało być usunięcie dotychczasowego systemu i podziału na dwie partje. Ruch ten tak potężniał, że Hertzog zdecydował się przystąpić doń i odrzucił wyznawany przez siebie podział na Boerów i Anglików. I Hertzog i Smuts zgodzili się na rozwiązanie swoich partji i na inny układ ugrupowań, nie opartych, jak dotąd, na różnicy narodowościowej.

Tak więc polityczna sytuacja w Unji Poł.-Afrykańskiej nie nasręcza Anglii żadnych trudności, o ile chodzi o ludność białą.

E. R.

Od dzisiaj..... tylko pastę do zębów

NIVEA

Z wyborowych surowców znakomita w smaku niezrównana w skuteczności

mniejsza tuba zł. 1.00 — duża tuba zł. 1.50

Radzimy wypróbować tę pastę! — za mały wydatek osiągniemy bezsprzecznie duże zadowolenie. A zatem przy następnym zakupie tylko pastę do zębów NIVEA. Do nabycia w aptekach, drogeriach i perfumeryjnych.

PEBECO Sp. Akc. w Poznaniu

P. 6372 N. 1102

Urzędowe sprostowanie „nieścistości”

Echa wyborów do rad gromadzkich w b. Królestwie

Przez cały ubiegły poniedziałek toczyła się w komisji administracyjnej Sejmu dyskusja nad wnioskiem klubów Narodowego i Ludowego w sprawie unieważnienia wyborów gromadzkich w województwach centralnych, — wyborów, które, jak stwierdzili przedstawiciele obu klubów, w 90 proc. się nie odbyły skutkiem unieważnienia list i rozmaitych machinacji.

Wniosek — jak było do przewidzenia — został przez większość B. B. odrzucony. Jednakże w toku dyskusji nad tym wnioskiem padły ze strony rządowej pewne oświadczenia, o wiele ważniejsze od samych wyników wyborów.

Niewdzięczna rola obrońcy wyborów gromadzkich przypadła p. wicemin. Korsakowi, jako twórcy nowej ustawy samorządowej i wydanych na jej podstawie regulaminów. P. wiceminister przyznał, że uchybienia i nadużycia były popełnione, występował jedynie przebieg generalizowania zarzutów. Chcąc udowodnić, że wybory przeważnie były przeprowadzone legalnie, a wyniki ich odpowiadają naogół woli ludności, użył p. Korsak wcale śmiałego argumentu. Sprostował on mianowicie cyfry, podane poprzednio w komunikatach urzędowych, i podał nowe obliczenia, przedstawiające „zwycięstwo” B. B. w o wiele skromniejszych rozmiarach. Dowiedzieliśmy się tedy, że w województwie warszawskim obóz „sanacyjny” nie zdobył nawet połowy mandatów gromadzkich, a np. w powiecie ciechanowskim większość zdobyło Stronnictwo Narodowe.

Słowem p. wiceminister bezlitośnie zdezawuował komunikaty Polskiej Agencji Telegraficznej i doniesienia prasy „sanacyjnej”, która przez szereg dni trąbiła o 80-procentowym zwycięstwie B. B.

Jak te nowe, „sprostowane” cyfry pogodzić z niewątpliwym faktem, że w ogromnej większości gromad z powodu istnienia jednej tylko ważnej listy wybory wogóle się nie odbyły?

Tylko tak — stwierdza „Gazeta Warszawska”, — że z tych list, ogłoszonych jako prorządowe, wyszli ludzie, należący do stronnictw opozycyjnych. A stało się tak dlatego, że w wielu gromadach nie można było poprostu znaleźć zwolenników „sanacji”. Znane są wypadki, że odpowiedzialni wobec czynników warszawskich za pomyślny wynik wyborów funkcjonariusze rozdzielili sobie w ten sposób, że brali listy ułożone przez narodowców i przeprowadzali je w całości, ale pod firmą B. B. W. R. Gdzie można było wyszukać paru zwolenników rządu, tam tworzone listy kompromisowe i zaliczano je także w całości na rachunek „jedynki”.

Krótko mówiąc, gdyby na podstawie nawet takich wyborów gromadzkich odbyły się bez nacisku i nowych trudności formalnych wybory rad gminnych, to stanęlibyśmy wobec takiego paradoksu, że rzekomo „sanacyjni” radni w gromadach wybraliby opozycyjne rady gminne. W wielu wypadkach nawet tak się stało. Przeważnie zastosowano ponownie te same metody, dzięki czemu znowu czytamy komunikaty o fenomenalnych „zwycięstwach” B. B. W. R. Przypuszczać jednak należy, że i te cyfry będą kiedyś sprostowane i sprowadzone do właściwych rozmiarów.

Faktem jest, że ostatnie wybory gromadzkie były potężnym bodźcem do dalszego rozwoju ruchu narodowego na wsi. Masy chłopskie rozczarowały się

nie tylko do „sanacji”, ale także do działaczy ludowców, z których wielu dla korzyści materialnych przeszło do B. B. Bowiem wbrew pozorom materializm chłop nasz ma w sprawach politycznych dużo idealizmu i gardzi przywódcami, którzy siebie i jego sprzedają.

„Głos Lubelski” cytuje szereg wyników wyborów do rad gromadzkich, z których wynika, że i w województwie lubelskim Obóz Narodowy poczynił wielkie postępy. Tam, gdzie listy jego unieważnione nie zostały, procent radnych jest bardzo duży. Oto parę przykładów:

NA GWIAZDKĘ
estetyczna

NA GWIAZDKĘ
najpraktyczniejsza

SUSZKA OVALO

OVALO

Sprzedaż we wszystkich składach materiałów piśmiennych. Fabryka „Ovalo” Warszawa, Długa 39, tel. 11-99-45, ng 7276

Potrzeby osadnictwa

Z przemówienia posła Józefa Kaweckiego przy budżecie ministerstwa rolnictwa i reform rolnych w dn. 18 bm.

Sprawa szacunków ziemi rozparcelowanej przez urzędy ziemskie i sprawa przewłaszczeń pozostaje w dalszym ciągu jako zagadnienie otwarte. Na 119 tysięcy nabywców ziemi rządowej przewłaszczenia są przygotowane, bądź zakończone dla 46 tysięcy. Reszta niema szacunków i przewłaszczenia.

Jeśli chodzi o szacunki, jest to sprawa specjalnie bolesna, szczególnie dla tych, którzy kupili ziemię w latach t. zw. dobrej koniunktury, to jest w latach 1927, 28, 29 i 30 roku, kiedy ceny ziemi były wysokie. Instrukcja szacunkowa z 26 kwietnia 1928 r. nie przewiduje żadnych zniżek dla tych szacunków, gdyż instrukcja ta odnosi się tylko do osad, nabytych do roku 1926 włącznie. Instrukcję tę należy odpowiednio zmienić, by i ci osadnicy ze zniżek korzystali.

W roku zeszłym na komisji budżetowej p. minister Ludkiewicz, mówiąc o sprawie szacunków, podniósł, że właściwie byłoby najcelowszem ustalić dla gospodarstw poszczególnych roczną rentę, którąby można spłacać z danego gospodarstwa. Myślał o tak zwanych włościach rentowych. Uważamy ten sposób za słuszny i przy obecnym ciągle się pogłębiającym kryzysie byłoby to najwłaściwsze rozwiązanie. Nie sprawa bowiem szacunku gra rolę, ale to, czy dane gospodarstwo jest zdolne ponieść nałożony ciężar. W preliminarzu mamy ziemi oddanej w administrację Państwowemu Banku Rolnemu za sumę 180 i pół miliona złotych. Z ziemi tej, która jest w posiadaniu osadników, mają oni zapłacić w roku następnym 3 miliony złotych. Wynosi to okragło 1,7 proc. Ten sam efekt możnaby osiągnąć przy szacunku 100 milionów złotych i pobraniu 3 proc. A ileby przez to uniknęło się tragedii, jakby odetchnęli o-

W Jakubowicach wybrano do rady gromadzkiej 7 narodowców, 2 „wyzwoleńców”, jednego bezpartyjnego i jednego „sanatora”.

W powiecie zamojskim w sześciu gromadach dokoła Siteńca wybrano 28 członków Stronnictwa Narodowego, 7 sympatyków Stronnictwa Narodowego, 12 sympatyków B. B., nadto pewną ilość Rusinów i ludowców.

We wsi Gudziska lista narodowa została unieważniona. Przewodniczący komisji wyborczej urządził bowiem egzamin dla kandydatów tej listy i na podstawie dowolnej oceny większą część kandydatów poskreślał. Z listy „urzędowej” przeszło 5 członków miejscowego koła Stronnictwa Narodowego, 3 narodowców, nie będących członkami koła, i 4 gospodarzy bezpartyjnych. „Sanatora” ani jednego we wsi niema, to też i żadnego niema w radzie gromadzkiej.

Podobnie w Woli Zadybskiej z listy „urzędowej” przeszła więcej niż połowa narodowców, bo we wsi jest mniej „sanatorów”, niż wogóle wybierano radnych gromadzkich.

„Głos Lubelski” cytuje jeszcze szereg dalszych przykładów tego rodzaju i stwierdza, że tam nawet, gdzie przeszły listy „urzędowe”, narodowcy z ludowcami mają zdecydowaną przewagę. Wogóle zaś w całym województwie lubelskim w radach gromadzkich niema nawet 10 proc. zwolenników „sanacji”. Tymczasem, jak wiadomo, P. A. T. i prasa „sanacyjna” donosiły o 90-procentowym zwycięstwie B. B. W. R. w tem województwie.

sadnicy, ileby to przyniosło im otuchy, jakby inaczej oceniali pomocną dłoń państwa, tego nie trzeba dowodzić. Że istotnie często osadnicy są w tragicznym położeniu mamy przykład z powiatu wyrzyskiego.

W roku 1929/30 rozparcelowano tam majątek państwowy Runowo Kraińskie, Klarynowo i Dźwierszno. Parcelacji dokonał Państwowy Bank Rolny. Do kupna zachęcano osadników, twierdząc, że Bank im da pomoc, że nikogo nie skrzywdzi i że wszystko ułatwi.

Stało się jednak inaczej. Właśnie w tym roku, w dniu 2 maja, usunięto trzech osadników: Tłoczyńskiego, Studzińskiego i Surmę. Tłoczyński i Studziński w przeciągu dwóch lat wybudowali połowę budynków na swych osadach. — Czytam odpowiedni ustęp listu jednego z osadników: „Dnia 2 maja wpada wielki samochód pełen delegatów bankowych z komornikiem, zabiera się biedakom wszystko, co pod rękę wpada, dzieci płaczą, kobiety omdlewają, mężczyźni załamują ręce”...

I to w sprawie tych osad w dniu 6 lipca b. r. sąd okręgowy w Bydgoszczy wydaje wyrok, iż Bank Rolny, jako wierzyciel może żądać zapłaty, przypadających rat ceny kupna, nie można jednak dochodzić rozwiązania umowy kupna sprzedaży. W konsekwencji nie może żądać zwrotu przewłaszczonej przez niego parceli. Ten wyrok dotyczył osadnika Studzińskiego. Od tego wyroku Bank Rolny nie wniósł odwołania i wyrok się uprawomocnił. Ale zdziwi to zapewne panów, gdy powiem, że mimo tego wyroku Studziński z powrotem parceli nie otrzymał, a Bank Rolny obecnie występuje o zapłacenie zaległych rat.

Zapytuję więc, skąd Studziński, czy Tłoczyński, czy Surma mogą zapłacić raty, jeśli od 2 maja od gospodarstwa

są usunięci, a na ich osadach gospodaruje Bank Rolny, który zebrał żniwa. Takie postępowanie jest zupełnie niezrozumiałe. Sprawa ta powinna być zbadana, stan prawny przywrócony, gdyż osadnicy, mający przewłaszczenie nie mogą być samowolnie z osad usuwani. Trzeba stwierdzić jeszcze, że powiat wyrzyski jest powiatem pogranicznym, mocno ziemczonym, to też specjalnie trzeba być ostrożnym w zarządzeniach, które na tym terenie są wydawane.

Raz jeszcze podnoszę, że wszystkie za wysokie szacunki, a takimi są przedewszystkiem te z lat po roku 1926 — winny być zrewidowane, gdyż inaczej cały dorobek w zakresie osadnictwa zostanie przekreślony.

Chce jeszcze dotknąć kilka bolączek dotyczących ziem zachodnich.

W myśl nowej ustawy z marca tego roku o zmianie warunków nabycia, kiedy umowa była robiona w markach, a szacunku dokonano w złotych — została wydana uchwała rady ministrów z dnia 12 maja b. r. Uchwała ta została ogłoszona w Dz. Urzędowym Ministerstwa i właśnie to, że do ustawy nie dano wyjaśnień w formie rozporządzenia rady ministrów i że tego rozporządzenia nie wydrukowano w Dz. Ustaw — powoduje, że Trybunał Administracyjny odrzuca skargi na postępowanie urzędów ziemskich, twierdząc, zresztą słusznie, że przekroczenie przepisów, nieogłoszonych w Dz. Ustaw nie jest nielegalnością, która powoduje zniesienie decyzji władz administracyjnych.

Sprawę tę winno ministerstwo uregulować, gdyż pozbawienie możliwości zaskarżenia decyzji ministerstwa do Najwyższego Trybunału Administracyjnego jest krzywdzące w tych wypadkach, gdy osadnicy uważają się za poszkodowanych orzeczeniem urzędów ziemskich.

Również często stosuje się jednostronnie przy szacowaniu osad anulacyjnych instrukcję z 26 kwietnia 1928 r. Uchwała rady ministrów z dnia 12 maja głosi, że jeśli nie było ceny kupna oznaczonej w markach, to należy takie osady szacować przy zastosowaniu zniżek według instrukcji z 1928 r. — Urząd Ziemi w Poznaniu w pewnych wypadkach szacuje osady, kupione w roku 1922 na okragło 1500 zł za hektar, a gdy osadnik powołuje się na brzmienie instrukcji, że należy mu się 38 proc. zniżki, to wtedy urząd oświadcza, że 1500 złotych stanowi już 38 proc. szacunku, z czego wynika, że za podstawową cenę jednego hektara liczy się 4000 złotych. Takiej ceny w Woj. Poznańskim nigdy na ziemię nie było.

Kończę, wyrażając pogląd, że wobec wielu trudnych zagadnień, które stoją przed ministerstwem do rozwiązania — domagamy się, by sprawy osadnictwa, a specjalnie sprawy szacunków i przewłaszczeń zostały poddane dyskusji w najbliższym czasie na komisji reform rolnych i by w sprawach tych ministerstwo przedstawiło swój plan działania.

Ze Stronnictwa Narodowego

Koło Wilda

Pierwsze powyborcze plenarne zebranie koła wildeckiego zagaił i przewodniczył mu prezes p. Stanisław Jeske, składając równocześnie obszernie sprawozdanie z wyniku wyborów na terenie koła. W obszernej i rzeczowej dyskusji przemawiali pp. Roskosz, Paetz, Jankowski, dr. Dobrzycki, Krajewski, Laurentowski, Polewska, Górecki i Grzeszkowiak, przyczem podniesiono szczególnie sprężystość prac w akcji wyborczej. O nastroju panującym wśród obecnych, świadczy fakt tłumnego zapisywania na członków Stronnictwa Narodowego, a deklaracje formalnie rozchwytało. W obradach brali udział przedstawiciele zarządu powiatowego Młodych S. N. pp. Witkowski i mjr. Kiedrowski.

Na zebraniu specjalnie podkreślano zasługi prasy narodowej w ostatnich wyborach i wszyscy postanowili współdziałać usilnie w jej rozszerzeniu, a zwłaszcza agitować za zjedynowaniem prenumeratorów dla „Orędownika”.

Wyjaśnienie

W depeszy o mianowaniu notariuszów, zamieszczonej w nr. 585 mylnie podano, że w Wąbrzeźnie został notariuszem p. Smólczyk; nazwisko powinno brzmieć p. Smólski.

Ogłoszenia do wydania gwiazdkowego „Kurjera Poznańskiego” przyjmujemy większe do piątku, 22 bm. godz. 18,30, mniejsze do soboty, godz. 10 rano.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Stan rokowań handlowych

Dobiegający kresu rok 1933 stał pod znakiem wielkich przeobrażeń w dziedzinie polityki handlowej. Nowa taryfa celna, która weszła w życie z dniem 11 października r. b., spowodowała konieczność rewizji naszych umów handlowych z państwami zagranicznymi. Za wyjątkiem traktatów z Rumunją, Węgrami i Jugosławją, wszystkie pozostałe umowy handlowe podległy rewizji.

W dniu wejścia w życie nowej taryfy celnej mieliśmy zaledwie dwa świeżo zawarte traktaty, mianowicie z Belgią i Austrią.

Traktat polsko-belgijski jest umową podrzędniejszego znaczenia, właściwie bowiem uzupełnia tylko konwencję handlową z dn. 30. 12. 1922 r. Natomiast umowa z Austrią ma znaczenie większe, gdyż zawiera 150 konwencyjnych opustów, przyznanych przez Polskę partnerowi austriackiemu, wzamian za co tenże zagwarantował nam eksport trzody, węgla i jaj.

Po wejściu w życie taryfy celnej, tj. po dniu 11 października zawarliśmy tylko dwa, pełne traktaty handlowe, mianowicie z Szwecją i Holandją. Polsko-szwedzka umowa taryfowa zawarta została na przeciąg 6 miesięcy. Wzajemnie na udzielone jej przez Polskę zwolnienia celne na maszyny i aparaty elektryczne, stal, papier pakowy, celulozę, maszyny domowego użytku itp., — Szwecja przyznała nam zafiksowanie cel od węgla, cukru, chmielu, soli, produktów naftowych, cynku, azbestu itd. Traktat polsko-holenderski zniósł dotychczas stosowaną klauzulę największego uprzywilejowania i zastąpił ją szeregiem wzajemnych ulg celnych.

Z innymi naszymi kontrahentami stosunki handlowe regulowane są na podstawie prowizorjów. Obecnie toczymy rokowania z Czechosłowacją, — Szwajcarią, Francją i z Niemcami o zawarcie regularnych umów handlowych.

Pertraktacje z Czechosłowacją nie są łatwe, szczególnie wobec tendencji Czechosłowacji do ochrony swej wytwórczości rolnej i ciężenia Pragi ku gospodarstwu blokowi nadnaddunajskiemu.

Z Szwajcarią podjęliśmy rokowania w złym momencie. Prasa szwajcarska mocno atakowała nową polską taryfę celną i wytworzyła nastrój nam nieprzychylny. Rokowania idą opornie.

Podobnie trudne są rozmowy z Francją, przy których natrafiamy na moc trudności natury formalno-prawnej, w wyniku których Francja korzysta w Polsce z nieograniczonej klauzuli największego uprzywilejowania, Polska zaś we Francji tylko z taryfy minimalnej lub też stawek pośrednich dla pewnej grupy towarów, wyraźnie wyszczególnionych; do reszty towarów Francja stosuje stawki taryfy maksymalnej... Stan ten — głównie ze względów prestiżowych — jest nie do utrzymania.

Natomiast, jeśli chodzi o Niemcy, wzajemna zależność, tak znaczna dotychczas, osłabia ogromnie wskutek długoletniej wojny celnej. Niewiadomo, jak „wypadnie” umowa polsko-niemiecka. Kraży pogłoska, że umowa ta będzie podobna do umowy naszej z Rosją Sowiecką, t. zn. że ograniczać się będzie do zawierania kontraktów od wypadku do wypadku. Innymi słowy, według wspomnianej pogłoski, nie dołączamy się jednorazowej, na dłuższy czas obowiązującej konwencji handlowej, a ograniczamy się do doraźnego zawierania konkretnych transakcji z partnerem niemieckim.

Reasumujemy. Jesteśmy jeszcze bardzo daleko w polu. Do najważniejszego traktatu, mianowicie z W. Brytanią wogóle jeszcze nie podeszliśmy. — Poramy się z trudnościami, jakie sprawiają nam Francja, Czechosłowacja, Szwajcarija i Niemcy. W rokowaniach nie zdołaliśmy naszym partnerom narzucić kolejności pertraktacji, co grozi niebezpieczeństwem przedwczesnego wyzbycia się atutów, potrzebnych nam do rozgrywki z Anglią i pozostałymi państwami.

— Światowa produkcja górnicza cynku w październiku r. b. wyniosła 105 tysięcy tonn. wobec 100 000 t. we wrześniu r. b. i 69 900 t. w październiku 1932 r.

— Tegoroczny zbiór mandarynek na południowym Kaukazie wynosi 80 milionów sztuk.

Zawiedzione nadzieje...

Żydowskie pisma warszawskie alarmują o groźnej sytuacji w handlu. Jak wiadomo, informują te pisma, firmy handlowe zwykle w sezonie przedświątecznym nadrabiają straty, poniesione w innych okresach i w tym celu, jak w innych latach, przygotowały odpowiednie zapasy towarów, aby je w okresie przedświątecznym zbyć. Tymczasem nadzieje spełzły na niczym, gdyż w handlu panuje zastój. Najgorzej kształtuje się sytuacja w handlu konfekcyjnym. Obroty w tej branży sięgają 30 procent obrotu zeszłorocznego. Trochę więcej pracy mają kucnierze, gdyż futra nabywane są przez te sfery, dla których kryzys nie stanowi większej przeszkody. Poza to ciężka

jest sytuacja w branży skórzanej, obuwia w większości wypadków sprzedawane jest po cenie kosztów, a to wskutek kurencji ze strony firm zbankrutowanych, urządzających wyprzedaże. Handel spirytualjami i artykułami żywnościowymi nie wykazuje większego ożywienia.

Nie ulega wątpliwości, że okres płacenia handlu, nakreślony przez pisma żydowskie, jest realny. Alarm o sytuacji w handlu żydowskim ma swoje uzasadnienie w tem, że tam, gdzie jest liczbowo najsilniejszy, t. j. w b. Kongresówce, po raz pierwszy w tych rozmiarach napotyka na bojkot ze strony uświadomionego społeczeństwa.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **NOWE PRZEJDUM GIELDY ZBOŻOWEJ I TOWAROWEJ W POZNAŃNIU.** Na ostatnim posiedzeniu rady Gieldy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu wybrano na prezesa Gieldy p. dyr. Aleksandra Grandkowskiego, a na wiceprezesa p. dyr. Zygmunta Weissa i p. Mariana Maciejewskiego. Poza to powołano do rady giełdowej p. Czesława Lisiewskiego.

(k) **Nowe władze Wielkopolskiej Izby Rolniczej.** Na ostatnim posiedzeniu Rady Wielkopolskiej Izby Rolniczej wybrano na stanowisko prezesa Izby p. Kajetana Morawskiego, a na wiceprezesa p. Michała Zenktelea.

(k) **O wywóz polskich wyrobów spirytusowych do Ameryki.** Obecnie toczą się pertraktacje między Zrzeszeniem Producentów Spirytusu w Polsce a czynnikami miarodajnymi Stanów Zjednoczonych w sprawie przyznania kontyngentu przywozu polskich wyrobów alkoholowych. Kontyngent ten ma wynieść na najbliższe 4 miesiące 75 000 litrów wyrobów alkoholowych na sumę 200 000 zł. Kontyngent roczny wyniesie prawdopodobnie około 400 000 litrów.

(k) **Hutnictwo żelazne w listopadzie wykazuje spadek produkcji.** Wytwórczość hutnicza w listopadzie w porównaniu z październikiem r. b. spadła we wszystkich trzech zasadniczych działach i tylko nieznacznie wzrosła w rurkowniach. Zbyt wyrobów walcowniczych w kraju zmniejszył się o 11,54%, wywóz zaś zagranicę o 24,92%. Liczba robotników w hutach żelaznych dość znacznie zmniejszyła się. Według danych Związku Polskich Hut Żelaznych wytwórczość poszczególnych działów hutnictwa w listopadzie rb. przedstawiała się następująco (w nawiasach cyfry za październik r. b.): surówka 23 716 (27 260), stal 68 628 (72 992), wytwory walcownicze 45 231 (49 834). Wytwórczość w 11 miesiącach roku bieżącego w porównaniu z identycznym okresem r. ub. wykazuje znaczny wzrost — głównie wskutek zamówień interwencyjnych rządu, jak również wykonywania zamówień sowieckich, brazylijskich i holenderskich. Wytwórczość w wymienionym okresie przedstawiała się w tonnach następująco (w nawiasach wzrost w stosunku do okresu 11 miesięcy 1932 r. w tonnach i w procentach): surówka 283 381 (104 654 i 58,56 procent), stal 768 512 (266 933 i 53,22 procent), wytwory walcownicze 528 646 (179 374 i 51,36 procent).

(k) **Upadłości w Polsce.** W miesiącu październiku r. b. ogłoszono w Polsce według danych G. U. S. ogółem 11 upadłości wobec 34 w październiku 1932 r. Z powyższej cyfry przypada na województwa centralne 6 względnie 21, zachodnie 3 (8), południowe 2 (2), wschodnie 0 (3). W okresie pierwszych 10 miesięcy r. b. ogłoszono ogółem 262 upadłości wobec 482 w analogicznym okresie 1932 r., w czem 159 upadłości (w pierwszych 10 miesiącach 1932 r. — 300) przypada na województwa centralne, 61 (104) na zachodnie, 31 (66) na południowe i 11 (12) na wschodnie. Jeśli chodzi o rodzaj przedsiębiorstw, to ogłoszono w wymienionym okresie 17 upadłości (30) w spółkach akcyjnych, 39 (54) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, 50 (52) w spółdzielniach, 33 (65) w spółkach firmowych i komandytowych i 123 (281) w przedsiębiorstwach jednoosobowych.

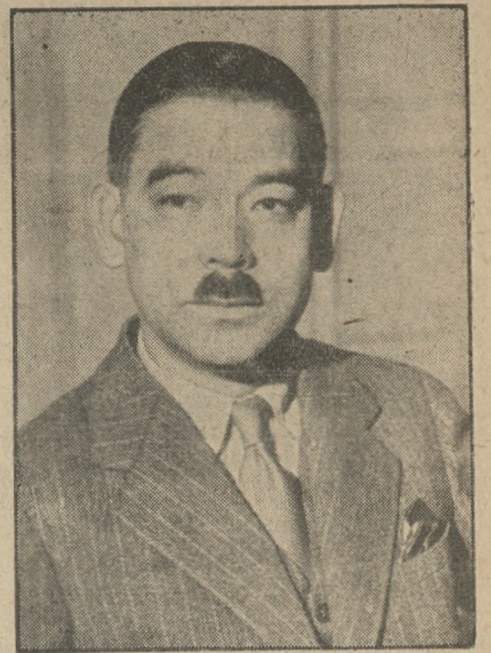
(k) **Przed zawarciem umowy o kredytowym imporcie bawełny ze Stanów Zjednoczonych.** Projekt kredytowego importu bawełny ze Stanów Zjednoczonych do Polski wchodzi obecnie w fazę realizacji. Ceka się jedynie na decyzję „Reconstruction Finance Corporation Bank” o do poprawek, które wniósł do projektu amerykańskiego Bank Gospodarstwa Krajowego. Istnieje możliwość, że odpowiedź nadejdzie jeszcze w bieżącym miesiącu. Poprawki ze strony polskiej idą w tym kierunku, ażeby pozostawić odbiorcom bawełny zupełną swobodę w wyborze dostawców i zawierania z nimi umów, doty-

czących ceny i jakości towaru. Dalej, celem wstrzymania odpływu dewiz do Ameryki projekt polski przewiduje, że odbiorca polski wpłacać będzie swą należność do Banku Gospodarstwa Krajowego, który zamiast przysłać do Ameryki odpowiednią sumę dewiz, przesyła, w myśl porozumienia, do „Reconstruction Finance Corporation Bank” zlecenie wypłacenia dostawcy należnej mu sumy pieniężnej, którą jednocześnie zalicza się do uzyskanych przez Polskę kredytów. Projekt ten ma wielkie znaczenie dla naszego bilansu płatniczego, gdyż przywieziona w ciągu 2 lat bawełnę spłacałibyśmy w ratach przez przeciąg lat 3. Zaoszczędzeni odpływu dewiz w okresie kredytowym ma wynieść około 15 milionów dolarów. Umowę tę mierza się traktować jako próbną i dlatego dotyczyć on abędzie tylko 200 do 300 tys. bel bawełny.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Współwłaściciele.** Przy określaniu kategorii świadectwa przemysłowego współwłaściciele przedsiębiorstwa nie zalicza się donajemnych subjektów handlowych (Wyrok N. T. A. z 18. 10. 1933 r. l. rej. 11027/31) k.

(p) **Obrót w przedsiębiorstwach przemysłowych.** Stosownie do art 5 p 7 ustawy w przedsiębiorstwach przemysłowych, wydobywających lub przetwarzających surowce, albo produkujących wyroby z wydobytych lub zakupionych na własny rachunek materiałów, za obrót uważa się sumę przychodu brutto za towary sprzedane za gotówkę, wymienione i sprzedawane na kredyt oraz użyte do wykonania umów o roboty i dostawy. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 14 września b. r. i k 532/33 wyjaśnił, że w wyżej wymienionych przedsiębiorstwach przemysłowych doręczenie towaru przez przedsiębiorstwo przemysłowe wierzycielowi w celu pokrycia zobowiązania stanowi może tylko

B. przewodniczący delegacji japońskiej w Lidze Narodów, znany polityk Matsouka, stanął obecnie na czele młodo-japońskiego ruchu faszystowskiego.

wtedy transakcję, podlegającą opodatkowaniu, jeśli chodzi o towar wyprodukowany przez to przedsiębiorstwo. (K)

Z ZAGRANICY

(z) **Wzrost obrotów handlu światowego.** Z obliczeń Ligi Narodów wynika, że w ciągu ostatnich miesięcy obroty światowe mają tendencję wzrostu. Mianowicie import światowy w drugim półroczu b. r. kształtował się następująco: w lipcu wynosił 967 milj. dol. złotych, w sierpniu wzrósł do 985 milj., we wrześniu wyniósł 972 milj., a w październiku 1 018 milj. dol. w zł. Eksport światowy również wykazuje taką samą tendencję: w lipcu wynosił 884 milj. dol. zł., w sierpniu 889 milj., we wrześniu 936, a w październiku 956 milionów dol. zł.

(z) **Anglia wprowadza dalsze ograniczenia w przywozie bekonów.** Brytyjski minister rolnictwa Elliot uprzedził reprezentantów krajów, przywożących do W. Brytanii bekony, że rząd brytyjski zamierza wprowadzić w r. 1934 dalsze ograniczenia kontyngentu przywozowego, mianowicie o 10 proc. Ograniczenie to wprowadzone będzie w dwóch terminach: 1 marca kontyngent będzie zmniejszony o 7 proc., 1 czerwca zaś o dalsze 3 proc.

(z) **Wzrost protestów wekslowych w Niemczech.** W październiku r. b. liczba protestów wekslowych w Niemczech uległa zwiększeniu, zaprotestowano bowiem 55 300 sztuk weksli, czyli o 1,1 proc. więcej, niż w poprzednim miesiącu. Równocześnie wzrosła wartość protestów o 1,9 proc., osiągając kwotę 7,7 milj. Rmk. Na dzień roboczy przypada w październiku r. b. 2 128 protestów wekslowych na sumę 297 300 Rmk. wobec 2 104 protestów wartości 291 800 Rmk. we wrześniu r. b.

Kupon na Gwiazdkę

(Wyciąć i nalepić na pocztówkę)

Administrację „Kurjera Poznańskiego” proszę o przesłanie drugiego tomu książki Marjana Seydy

„Polska na przełomie dziejów“

za cenę zniżoną 12 zł z przesyłką pocztową 1,— zł więcej, razem 13,— zł.

Imię i nazwisko:

Miejscowość i poczta:

Powiat, woj.:

Można lepiej...

Światło sprzedaje

Światło zwabia ludzi. Bo ludzie są jak ćmy — coś ich ciągnie do światła. Zawsze, znaleźć ich można przed wystawą, oświetloną jasno, pogodnie. Światło ściąga wzrok, przyzywa do siebie. Jest ceną pomocą, bo wystawa urządza się właśnie po to, by oglądała ją jak największą liczbę ludzi. Światło sprzedaje. Nikt nie kupi przed, zanim dokładnie nie obejrzał. Światło ułatwia mu to zadanie. To raz. A dalej nie tak nie sugestywnie, nie prowokuje do kupna, jak przedmiot, pokazany w szacie dobrego oświetlenia. Bo światło ma w sobie tajemniczą siłę, która ożywia, uplastycznia, wydobywa walory — nadaje towarom „mowę”. Jest po raz drugi ceną pomocą, bo towar pokazuje się właśnie po to, aby mówić do widza „przyjdź i kup”.

Tymczasem — ileż to razy zdarza się, że oczy widza nadziewają się najpierw na pękata żarówkę, królującą w samym środku okna. Takie umieszczenie światła nietylko że razi oczy i utrudnia oglądanie, ale ponadto, zamiast lepiej uwydatnić wystawione przedmioty, zapędza je na dalszy plan. Efekt wręcz przeciwny temu, jaki światło winno dać!

Stąd kardynalna zasada: źródło światła winno być tak zamaskowane, aby było z zewnątrz niewidzialne. Co zaś do samego operowania światłem, to w tej domenie niepodzielnie królować będzie smak artystyczny, na jaki stać przedsiębiorcę lub dekoratora. Są dekoratorzy-czarodzieje, którzy zapomocą światła potrafią stwarzać bajeczne efekty, którzy światłem potrafią — malować. Oni też powiedzą nam: Oszczędzać na świetle? Wielki błąd! Przecież światło zwabia klientów, światło sprzedaje! WU-EL

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Zgon matki ks. biskupa Adamskiego

W środę 20. b. m. zmarła w Katowicach matka biskupa śląskiego ks. St. Adamskiego oraz znanego w Poznaniu ks. Walerego Adamskiego, śp. Józefa z Wasilewskich Adamska, licząc lat 90.

Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu, w pierwsze święto Bożego Narodzenia po poł. o godz. 4 z kaplicy cmentarnej cmentarza farnego przy ul. Bukowskiej. Cześć pamięci Zmarłej!

KALENDARZYK

Piątek, 22 grudnia 1933.

Słońce: wschód 8,00 — zachód 15,43 — długość dnia 7 godzin 43 min
Księżyc: wschód 10,58 — zachód 21,33 — przed I kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Piątek godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana 0 st. Po chmurno. Mgła. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 762 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa 0 st., najniższa minus 4 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: dziś minus 0,10 m.

Kal. rzk.: Honorat M., Zenon M. — jutro Wiktorja P. i M.

Kal. słow.: Drogomir — jutro Sławomir.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Zielona — ul. Wrocławka 31. — Apteka Czerwona Stary Rynek 37. — Apteka 27 Grudnia ul. 27 Grudnia 18. — Apteka im Dr. K. Marcinkowskiego w Bazarze. Al. Marcinkowskiego 10, wejście z ulicy Nowej

Lazarz: Apteka Plucińskiego, ul. Marsz. Focha 72.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apteka Pod Opactwem ul. Dąbrowskiego 76.

Wilda: Apteka Fortuna Górna Wilda 96 Apteka przy Bramie Wildeckiej.

Oprócz tego urzędują: Apteka w Starolewcu. — Apteka na Solaczu, ul. Mazowiecka 12. — Apteka przy Krzyżu, Główna 19.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Nabożeństwa w kościele Najśw. Serca Jezusowego u pp. Karmelitanek Bozych, Poznań, ul. Niegolewskich 23.** — 24 grudnia o 12 w nocy pasterka, w czasie której komunia św. dla wiernych. — 25 bm., w uroczystość Bożego Narodzenia, msze św. o godz. 6,30, 7, 7,30, 8, 8,30, 9, 9,30 i o 10 suma z wystawieniem Najśw. Sakramentu. — 26 bm., msze św. o godz. 6,30, 8,30 i o 10 suma z wystawieniem Najśw. Sakramentu. Dnia tego, po sumie udzielone będzie błogosławieństwo Papieskie.

OSOBISTE

— **P. Elżbieta Wiktorja Hankiewiczówna z Poznania**, uzyskała w d. 8 grudnia 1933 r. dyplom lekarza - dentysty na Akademii Stomatologicznej w Warszawie.

— **Egzamin sędziowski**, 16 b. m. złożyli egzamin sędziowski przed Komisją Egzaminacyjną przy Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu pp. Józef Boberski i Leon Januszczak z Poznania.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Walne zebranie Pozn. Okręgu „Caritas“** odbędzie się w czwartek 28 b. m. o godz. 17 w sali koncertowej św. Marcina z następującym porządkiem obrad. Zagajenie i wybór Prezydium. Sprawozdanie z działalności P. O. „Caritas“ za rok 32-33, sprawozdanie kasowe, sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, udzielenie pokwitowania Radzie Okręgowej i Zarządowi, plan pracy i budżet na rok 1934-35, wolne głosy, zakończenie.

WYSTAWY

— **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych, pl. Wolności 18.** W Salonie T. P. Szt. P. jest obecnie wystawa gwiazdkowa, która obejmuje dwie kolekcje, mianowicie — pejzaży, kompozycji, kwiatów Jana Mrozińskiego i legend na tle przeszłości Poznania Tadeusza Wolniewicza, Obok tego wystawili dzieła swe nast. artyści: Augustynowicz, Bartel, Batycki, Bielawski, Bochoński, Chelmońska, Dziurzyńska - Rościńska, Eichler, Graczyński, Gosieniecki, Hannytkiewicz, Jackowski, Jagmin, Kaim, Kabaciński, Korzeniewski, Lam, Lipski, Marcinkowski, Maszkowski, Mondral, Ożminowa, Ożmin, Pajzderski, Pogowski, Roguski, Tatula, Walkowski, Wodziński i Wysocki. — W pierwsze święto Bożego Narodzenia wystawa zamknięta, w drugie święto otwarta od godz. 12—15.

PODZIĘKOWANIA

— **Podziękowanie, Stow. Pań Mił. św. Wincentego a Paulo przy Farze** składa najserdeczniejsze podziękowanie za ta-

„Moje marzenie — to ty“

Tak mówi skromnie hotelowa pokojowiczka Lulu (Liljan Harvey) do swego ideała, eleganckiego młodzieńca, który olśniony jej urodą i wdziękiem poślubia śliczną pokojowiczkę.

skawy bezinteresowny współdział w podwieczorku towarzyskim w dniu 10 bm. p. Jadwidze Studzińskiej za piękny śpiew, p. dr. Z. Sitowskiemu za łaskawy akompanjament, p. Oli Rydlewskiej za pełną wyrazu deklamację, p. Plucińskiemu za wesołe monologi, Młodym Polkom - Fara za farsę. Bóg zapłać.

— **Kierownictwo Publ. Szkoły Do-kształcającej Zawodowej Nr. 2 w Poznaniu** składa serdeczne „Bóg zapłać“ Poznańskiemu Okręgowi „Caritas“, a w szczególności Ks. Dyrektorowi Misiolowski i p. Profesorowej Niklewskiej za urządzenie hojnej gwiazdki dla najbardziej potrzebnych, pochodzących z rodzin bezrobotnych, uczennic wyżej wymienionej Szkoły, a także Księgarni Św. Wojciecha za zaofiarowanie paczki książek na ten sam cel.

KOMUNIKATY URZĘDOWE

— **Komunikat Urzędu Miar.** W wykonaniu postanowień dekretu o miarach z 8 lutego 1919 r. (Dz. Ustaw R. P. r. 1928 Nr. 72 poz. 661) planowa legalizacja następuje (sprawdzenie i cechowanie) narzędzi mierniczych a mianowicie przymiarów, pojemników odważników i wag, znajdujących się w miejscach obrotu publicznego w m. Poznaniu w obrębie komisarjatów III, IV, V, VI i VII, w r. 1934 odbędzie się w czasie od 2 stycznia do 28 lutego. — Poszczególni posiadacze narzędzi mierniczych otrzymają od urzędu miar osobne wezwanie ze wskazaniem dnia, w którym powinni dostarczyć swoje narzędzia miernicze do legalizacji do miejscowego Urzędu Miar, ul. Waly Jagiello 2b. Ci zaś, którzy takich wezwań z jakiegokolwiek powodu nie otrzymają, powinni przedłożyć swoje narzędzia miernicze w czasie od 16 do 28 lutego 1934 r. — Zgodnie z przepisami o okresie ważności legalizacji wyżej wymienione narzędzia miernicze powinny być legalizowane co dwa lata. Z dniem 1 stycznia 1934 r. trąca ważność cechy legalizacyjne z 1931 r. — Posługiwanie się w obrocie publicznym narzędziami mierniczymi nie posiadającymi ważnej cechy legalizacyjnej jest niedozwolone i zagrożone jest odpowiedzialnością karną.

— **Dyrekcja Oddziału P. K. O. w Poznaniu** zawiadamia, że w sobotę 23 bm., jako w wigilię świąt Bożego Narodzenia kasy Oddziału przy ul. Dąbrowskiego 6 i Ekspozytury przy pl. Wolności 2 czynne będą dla publiczności do godz. 11.

— **Kasa Chorych w Poznaniu** podaje godzinny urzędowania w okresie świąt Bożego Narodzenia: W sobotę 23 bm. biura Kasy są czynne do godziny 12; w środę 27 bm. godziny urzędowania normalne. — Praca w szpitalach Kasy Chorych odbywa się normalnie. Przewóz chorych w godzinach, jak w niedziele i święta, poza godzinami wymienionymi, w wypadkach nagłych, chorych przewozić będą pogotowia Kasy: tel. 55-93, 55-92.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Klub Mandojnistów „Lira“** przyjmuje członków grających z nut. Lekcje odbywają się w każdy piątek od godziny 20—22 w lokalu klubowym „Kasyno Obywatelskie“ ul. Zamkowa 8.

— **Towarzystwo b. żołnierzy 1 pułku Ułanów Wlkp. (15 pułku Ułanów Pozn.)** wzywa swych członków do gremjalnego udziału w obchodzie 15-tej rocznicy Powstania Wielkopolskiego. Zbiórka w dn. 26 grudnia rb. o godzinie 9,30 przed pomnikiem poległych ułanów przy ulicy Ludgardy.

— **Zw. Podoficerów Rezerwy Ziem Zachod. Rzeczyp. Polskiej, Poznań** wzywa swych członków do wzięcia gremjalnego udziału w obchodzie 15-tej rocznicy Powstania Wlkp. 26 bm. o godz. 10,15. — Punkt zborny pl. Bernardyński.

— **Bacność Tow. Powst. i Woj. im. Bolesława Chrobrego Poznań, Stare Miasto** We wtorek 26 bm. rano o godz. 9,45 zbiórka wszystkich druhów przy moście Chrobrego. W środę 27 bm. o godz. 15,45 zbiórka na pl. Wolności.

— **Bacność S. P. P. Poznań Stare Miasto** We wtorek dnia 26 bm. zbiórka wszystkich druhów rano o godz. 10 na pl. Bernardyńskim. W środę 27 bm. o godzinie 15,45 zbiórka na pl. Wolności.

— **Chór mieszany pod wezwaniem św. Cecylii parafii Bożego Ciała** odśpiewa na pasterce o godz. 24 pod dyktando p. Józefa Herrmanna kolendy z towarzyszeniem orkiestry i organów, opracowane przez swego dyrygenta J. H. — W pierwsze święto Bożego Narodzenia podczyta sumy o godz. 10,30 również odśpiewane zostaną te same kolendy z towarzyszeniem orkiestry i organów. Akompanjament orkiestralny wykona 57 p. p. Przy organach p. St. Gronowski.

— **Tradycyjne łamanie opłatka** dla członków i sympatyków Oddz. Plyw. T. S. „Unja“ odbędzie się we wtorek 26 bm. o godz. 17 w lokalu p. Jarockiej.

— **Zw. Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. 1918-19.** Zbiórka 24 bm. o godz. 10 pl. Bernardyński. Zbiórka 27 bm. o godz. 15,40 pl. Wolności (Esplanada).

— **Bacność Hallerczyści Placówka** Poznań wzywa wszystkich swych członków, tak umundurowanych, jak i nielumundurowanych, do gremjalnego wzięcia udziału w uroczystości 15-lecia Powstania Wielkopolskiego. Zbiórka 26 bm. o godz. 10,15 przy Placu Bernardyńskim. 27 bm. o godz. 15,45 przy pl. Wolności (Esplanada). — Roczne walne zebranie 28 bm. o godz. 19,30 w sali zebrań przy ul. św. Marcina 65.

— **Chór męski „Arion“.** Podczas świąt Bożego Narodzenia, mianowicie podczas pasterki oraz w pierwsze święto i dzień Nowego Roku o godz. 12 podczas nabożeństw odśpiewane zostaną przez Chór męski „Arion“ w Kolegiate Farnej kolendy w układzie Flaszy, W. Walewskiego, Soltysa i Galla.

— **Lina Morska i Kolonjalna Oddział w Poznaniu** podaje do wiadomości, że w

KRATKI SĄDOWE

Za rozbój i fałszerstwo banknotów

W maju rb. skradł ktoś Tomaszowi Bartkowiakowi, zam. w Konarzewie, rower. Kilka dni później Bartkowiak zatrzymał na drodze przejeżdżającego na rowerze Napierale Józefa, uderzył go kijem i usiłował odjechać na zabrany rowerze. Sąd apelacyjny w Poznaniu, po rozpatrzeniu sprawy w dniu 21. bm., skazał Tomasz Bartkowiaka na 6 miesięcy więzienia za rozbój.

Przed tym samym sądem odpowiadał Paweł Ciecociński za przygotowanie do fałszerstwa 20-złotówek. Jako dowody rzeczowe przedłożono sądowi kilka artystycznie wykonanych klisz i odbitek. Sąd nie dał wiary tłumaczeniom oskarżonego, iż przechowywał klisze cudze i skazał go na 3 lata więzienia oraz utratę praw obywatelskich na lat pięć.

Sąd apelacyjny w Poznaniu uwolnił w dniu 21. bm. szofera Piotra Salamona z Wrześni, oskarżonego o najeżdżanie ciężarówką śp. Szczepańskiego pod Wrześnią, biorąc pod uwagę zeznania świadków o zhyt wielkiej róż-

W Wilję Bożego Narodzenia

w sobotę, 23 grudnia 1933 roku
ukaze się

„Orędownik“ o godz. 10
„Kurjer Poznański“ „ 13

Biuro centralne zamykamy w dniu tym o godz. 13 — ekspedycję gazet i filij przy Starym Rynku o godz. 16

Następne wydanie „Kurjera Poznańskiego“ ukaze się w **środe, 27 grudnia rb., rano** o zwykłym czasie.

czasie od 20 grudnia rb. do 1 marca 1934 r. odbędzie się szereg kursów narciarsko-społecznych w Zakopanem dla wszystkich członków L. M. K. Informacji co do programu, czasokresu, warunków przyjęcia na kursy, jak również co do zniżek dalekośćnych na przejazd do Zakopanego udziela Oddział w Poznaniu, ul. Fredry 7 pokój 49 w godzinach urzędowania 12—14 oraz 16—18.

Wobec wyjątkowej i bardzo korzystnej okazji zwiedzenia naszych wspaniałych Tatr i Zakopanego zaprasza się zainteresowanych do jak najliczniejszego udziału w tej imprezie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Wieczór autorski.** W ub. niedzielę staraniem Klubu „Młodych Przyjaciół“ odbył się pierwszy wieczór autorski młodego, utalentowanego poety Józefa Baranowskiego, członka klubu. Słowo wstępne na temat twórczości Baranowskiego wygłosił prezes Władysław Jotcius, który również odczytał wszystkie już drukowane wiersze Baranowskiego. Żywo oklaskiwano recytowany przez art. Teatru Narodowego p. Rożnowskiego wiersz p. t. „Kwadrat tęsknoty“. Wiersze z cyklu „Jesień“ i „Zima“ wygłaszały: Elli Kryńska, Zula Nelicz i autor. Wieczór udał się w zupełności. Zgromadziło się szereg zainteresowanych osób.

— **Poznańska Kolej Elektryczna** podaje do wiadomości, że w sobotę, dnia 23 grudnia, ruch tramwajowy i trolejbusowy trwać będzie tylko do godz. 20 za wyjątkiem linii 1. na której ruch będzie utrzymany normalnie. W poniedziałek, 25 bm. linia 1 kursować będzie od godz. 7, pozostałe linie od godz. 12. Komunikacja autobusowa utrzymana będzie normalnie.

— **P. Józef Kniasiecki**, Górna Wilda nr. 116 wyjaśnia, że nie ma nic wspólnego z osobnikiem Józefem Kniasieckim skazanym przez sąd okręgowy w Poznaniu za kradzież instalacji elektrycznych w pawilonach po Pewuce.

— **Gwiazdka w Kat. Tow. Rob. Polskich przy Farze**, 17 bm. odbyła się gwiazdka dla dzieci po zmarłych członkach i bezrobotnych. Dzięki ofiarności obywateli naszego miasta, głównie pp. kupców i przemysłowców, można było obdarować tych najbardziej potrzebnych. Patronat i zarząd składa ofiarodawcom staropolskie „Bóg zapłać“.

— **Z targu.** Dnia 22 b. m. na placu Sapieżyńskim placono:

Za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3.00—3.20 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3.60—3.80 zł; 1 kg. twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany 1.40—1.60 zł; litr mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj 1.60—2.00 zł; wapnowanych 1.20—1.30 zł.
Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1.70—1.80 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.20—1.60 zł; wołowiny 1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; koziny 1.00—1.20 zł; skopowiny 1.30—1.60 zł; smalcu 2.40—2.60 zł.
Za drób i dziczyznę: kura 1.90 do 3.00 zł; kaczka 2.00—3.50 zł; gęś 4.00 do 9.00 zł; para gołębi 1.00—1.20 zł; indyk 4.00 do 7.50 zł; perlica 2.30—3.00 zł; królik 1.00 do 1.25 zł; zając 2.50—3.25 zł; bażant 1.80 do 2.00 zł.
Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do 30 groszy; 1 peczek pietruszki 10 groszy; 1 kg. cebuli 20 gr; 1 kg. bobu 40—50 gr; 1 kg. kapusty 15—30 gr; 1 kg. brukselki 40—50 gr.
Za ryby: 1 kg. szczupaka 2.60—2.80 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.40—2.60 zł; suma 2.60—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg. białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg. sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg. karasia 0.80 do 2.00 zł; 1 kg. karpia 2.20—2.40 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr rmniej; 1 kg. zielonych śledzi 80—90 gr.
Za grzyby: 1 kg. grzybów suszonych 4.00—6.00 zł.
Za owoce 1 kg. owoców suszonych 1.60—2.40 zł; jabłek 0.40—1.00 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2.40—3.00 zł; laskowych 2.60—4.00 zł.
Targ bardzo ożywiony. Dowozy duże, szczególnie ryb i drobiu. Ceny bez większych zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Napad na Żyda.** W Golańczy 10 osobników napadło wieczorem w dniu 19 bm. na Żyda Abła Hirschberga z Kcyni. Podczas napaści zabrano Hirschbergowi podobno dwie walizki z towarami galanterijnymi wartości 200 zł. Jako podejrzanych ujęto Jana i Józefa Andrzejewskich, Kazimierza i Franciszka Koblinerów oraz Romana Jędrykę z Golańczy. Do udziału we wspomnianym napadzie przyznali się Franciszek Kobliner, Roman Jędryka i Jan Andrzejewski. Pozostali zaprzeczają by uczestniczyli w napadzie. (kl)

— **Dorożka najechała tramwaj.** Mijanej nocy w Poznaniu u wylotu ul. Półwiejskiej i Wałów Jagiellończyka dorożka samochodowa P Z 43518 najechała stojący na szynach roboczy wóz tramwajowy. Przy taksówce została uszkodzona przednia oś, a przy tramwaju uległa zgięciu szyna. (kl)

— **Świątokrądczyna.** W nocy na 21 bm. nieznanymi złoczyńcami włamali się do kościoła parafialnego w Solcu Kujawskim w powiecie bydgoskim. Łupem świątokrądców padły 2 kielichy wartości 1600 zł. Policja jest już na tropie złoczyńców i należy mieć nadzieję, iż w najbliższym już czasie nastąpi ujęcie świątokrądców. — W Strzelcach Wielkich w powiecie gostyńskim nieznanymi narazie osobnikami skradli z miejscowego kościoła gotówkę w sumie 150 zł, rozbijając m. i. skarbonki. Przypuszczają się, że świątokrądczyna dopuścił się osobnik, którego w Strzelcach Wielkich widziano na dzień przed popełnieniem kradzieży. (kl)

— **Pęknięcie rury wodociągowej.** W składzie drogowym p. Wenzlika przy Al. Marcinkowskiego 19 pękła rura wodociągowa. Przywołano miejską straż pożarną, która usunęła niespodziewaną a przykrą przeszkodę. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** P. Stanisław Majchrzak z Nieszawy doniósł w policji poznańskiej, że w tramwaju linii nr. 2 skradziono mu portfel z zawartością 2320 zł gotówki i kwitami. — Na Górnej Wildzie 89 z kiosku p. Ignacego Tubackiego skradziono wyroby tytoniowe i cukierki łącznej wartości 260 zł. — W składzie robót ręcznych firmy Raczkiewicz przy ul. Pocztowej 29 dopuszczono się włamania. Narazie nie ustalono jednak, co zostało skradzione. — Z parceli chorożę 7 haonu saperów w Poznaniu p. Stanisława Jarockiego skradziono 100 metrów siatki drucianej, wartości 600 zł. W dochodzeniach przeprowadzonych przez komisariat VIII. ujawniono, że sprawcami tej kradzieży byli Jan Spychała i Czesław Kaszyński, obaj zamieszkałi w ogródkach działkowych przy ul. Bukowskiej 163. Ponadto ustalono jeszcze, że wspomniany Spychała dopuścił się wspólnie z niejakim Romanem Schmidtem również w ogródkach działkowych zamieszkałym, kradzieży 10 słupków żelaznych na działce p. Jana Dolniaka (ul. Szamurzewskiego 60), znajdujących się w pobliżu cmentarza na Jeżycach. — Skradzione przedmioty zwrócono poszkodowanemu. (kl)

— **Ujawnienie sprawców pobicia.** W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie pobicia Reinholda Wolfa i jego syna Lebrechta w Brzyskorzystwi w pow. znińskim przez osobników kradnących drzewka, ujawniono sprawców. Są nimi Piotr i Jan Maciejewscy oraz Józef Graczyk z Brzyskorzystwi. (kl)

Z Poznańskiego

— **BARCIN.** (Fala kradzieży.) Nietylko na terenie miasta, ale i w okolicy potęguje się fala kradzieży. I tak włamano się onegdaj po wylamaniu rur żelaznych do piwnicy zawiadowcy stacji p. Kossaca w Wapienne. skąd zabrano większą ilość marynat. Ponadto skradziono więcej wymienionemu jak i p. dżonowi Żurkowskiemu wszystkie kury. Rolnikowi Szymańskiemu z Mamicza, w chwili

Czy nastąpi strajk protestacyjny?

Łódź, 21 grudnia.

W związku z wchodzącą z dniem 1 stycznia 1934 roku nową ustawą o czasie pracy w przemyśle, handlu i rzemiośle, która to ustawa wprowadza 48 godzinny tydzień pracy, znosząc angielską sobotę, oraz zmniejsza o połowę wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, związki zawodowe włóknarzy podjęły energiczną akcję protestacyjną. Odbyły się w tej sprawie wiece, przy udziale tysięcy rzesz włóknarzy, oraz robotników innych działów pracy.

Związki kategorycznie wypowiedziały się przeciw nowej ustawie, uważając, iż krzywdzi ona robotników i jednomyślnie postanowiły prokla-

mować strajk protestacyjny, w ten sposób, iż w pierwszą i następną sobotę, robotnicy po 6 godzinach pracy demonstracyjnie opuszczą mury fabryczne.

Niezależnie od tego wysunięty został wniosek proklamowania jednodziennego strajku protestacyjnego, który narazie nie został ostatecznie zdecydowany.

Zaznaczyć należy, że cały przemysł wymówił już pracę robotnikom na 14 dni do 31 stycznia rb., albowiem omawiana ustawa nie wchodzi w życie automatycznie, lecz na każdym terenie musi być wprowadzona z zachowaniem przepisów umownych.

Wybuch benzyny w mieszkaniu przemysłowca

Trzy osoby poparzone

Łódź, 21 grudnia.

W willi znanego przemysłowca Buhlego, przy ul. Limanowskiego 136 wydarzył się wybuch benzyny. W czasie czyszczenia podłóg, na miednicę wylano kilka litrów benzyny, przeznaczonej do czyszczenia, przyczem zajęta była służąca Berta Hausman, pomocnica Anna Kujawska, zamieszkała przy ul. Srebrnej 9 a ponadto dozorująca pracujących Joanna Buhle.

W pewnym momencie naczynie z

benzyną przysunięto zbyt blisko pieca i nastąpił gwałtowny wybuch. Plomienie w mgnieniu oka objęły wszystkie trzy niewiasty oraz urządzenie mieszkania. Na ratunek pośpieszyła straż ogniowa, która pożar ugasiła w ciągu pół godziny.

Poparzone niewiasty opatrzył wezwany lekarz pogotowia, Hausmanównę i Kujawską w stanie ciężkim przewieziono do szpitala.

Likwidacja zatargu — przy huk strzałów rewolwerowych

Kto zabił — nie wiadomo!

Piotrków Trybunalski, 20 grudnia.

We wsi Binków, gmina Belchatówek, pomiędzy dwiema rodzinami włoczańskimi Kuligowskich i Misiońskich panował od dawna zatarg na tle podziału gruntowego. Obie strony postanowiły zatarg zlikwidować, zeszyli się więc w tym celu w umówione miejsce wraz ze swymi świadkami. Ale narady doprowadziły tylko do wiajemnej bójki. W czasie zamieszania padło kilka strzałów, przyczem jedna z kul trafiła Jana Misiona w twarz, przebijając mu policzek.

O czyn ten podejrzany został świadek Kuligowski, 23-letni Trepka. Sprawa przeszła przez wszystkie fazy śledcze i Trejka stanął przed sądem. Przewód sądowy nie udowodnił jednak oskarżonemu zarzuczonego mu przestępstwa, a świadkowie zeznali nawet, iż nigdy rewolweru u Trejki nie widzieli, posługiwał się nim natomiast brat poszkodowanego, Konstanty Mision, i on to zapewne nieumyślnie postrelił swego brata. Trepkę uniewinniono.

postoju na ul. 4 Stycznia skradziono z wozu worek mąki, a właścicielowi mylna p. Wirthowi skradziono worek jęczmienia. Pożatem złożyli złodzieje wizytę w pasiece zawiadowcy odcinka drogowego p. Lachmana i rybaka p. Radkiego w Woli-cach, gdzie zabrano miód z 11 uli. Policji nie udało się wpaść na trop grasującej szajki złodziejskiej.

nie do pokonania, a tu odrazu Zw. Strzelecki całkiem ich zignorował.
— (Jaselka.) W ub. niedzielę odbyły się w sali „Concordia” jasełka urządzone przez Siostry Serafiki na rzecz ochronek. Sala była przepelniona. Na zakończenie jasełek gwiazdor obdarzył dzieci podarunkami.

— **TRZEMESZNO.** (Podrzucone zwłoki.) W ub. piątek znaleźli przechodnie w stogu p. Zawady zwłoki noworodka płci męskiej. Śledztwo w celu ujawnienia matki w toku.

Nieszczęśliwy wypadek

Gdynia, 22. 12. (Tel. wł.)

Na stacji kolejowej w Gdyni, w czasie ładowania wagonów przy magazynie Ekspedycji Towarowej P. K. P. wskutek uderzenia parowozu o wagon został potłuczony robotnik Lange Franciszek, Stan Langego, którego odwieziono do szpitala, jest poważny.

Dziecko napiło się Jodyny

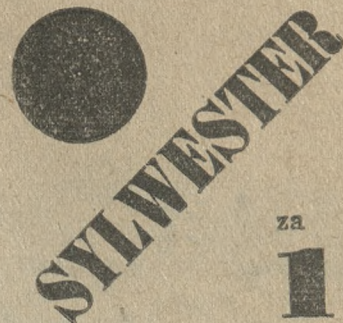
Mogilno, 22 grudnia.

We wsi Stodoły (pow. mogileński) córka robotnicy, zatrudnionej w gospodarstwie p. Bogaczak, pórtoraletnia Bernarda Roszak, pozostawiona bez opieki, wypila 10-gramową butelkę jodyny. Wypadek wczas sportrzeżono i dziecko odesłano do szpitala powiatowego w Strzelnie, gdzie walczy ze śmiercią.

Śmiertelny szlaban

Świecie, 22 grudnia.

Z Łązka do Świecia jechał na targ jednokonną furmanką Bronisław Głaza, mając z sobą mieszkańca tej wsi. Gdy się znaleźli na przejeździe kolejowym w Laskowicach, zbliżał się od strony Bydgoszczy pociąg pośpieszny, który wpadł na jadących. Woźnicom udało się w ostatniej chwili wyskoczyć z wozu, to też wprost cudem uszli tragicznej śmierci. Koń został zabity, wóz zaś roztrzaskany.

za
1 zł

W KINIE METROPOLIS

nr 7307

Nowe banki w Gdyni

Gdynia, 22. 12. (Tel. wł.)

W miarę rozrostu portu i miasta Gdyni, rozszerzają się możliwości istnienia na miejscu więcej niż dotąd instytucyj bankowych. W najbliższym czasie powstanie w Gdyni agentura Banku Polsko-Brytyjskiego i oddział Powszechnego Banku Związkowego w Warszawie. O koncesję na otworzenie oddziału zabiega również „Danziger Privat Aktien Bank”. Podobno ta ostatnia instytucja, w staraniach o zezwolenie na otworzenie oddziału, napotyka na pewne trudności ze strony władz polskich. (p)

Gość z Włoch

Gdynia, 22. 12. (Tel. wł.)

W dniu 21 b. m. przybył do Gdyni szef prasowej delegacji włoskiej przy Lidze Narodów hr. Dino Secco Suardo. Po odbyciu konferencji z Dyrektorem Urzędu Morskiego, zwiedził p. hr. Dino Secco Suardo port i miasto, wyrażając się z uznaniem o ich rozbudowie.

Zgon weterana

Tuchola, 22 grudnia.

W tych dniach zmarł w Minikowie, w pow. tucholskim, najstarszy obywatel okolicy, 94-letni Stodółski, weteran powstań narodowych, uczestnik wojen z 1846, 1866 i 1871.

Przyjazd ss. „Kościszko”

Gdynia, 22. 12. (Tel. wł.)

W dniu 21 b. m. o godzinie 17.30 zawinął do portu gdyńskiego statek transatlantyczny „Kościszko”, przywożąc na swym pokładzie 190 pasażerów oraz ładunek poczty i drobnicy. Statek stanął po raz pierwszy przy nowym polskim dworcu morskim. Ze statku zeszli pasażerowie przez specjalny pomost (pasarelkę), położony z pokładu do górnej rampy dworca, do hall odprawy celnej. Przy rampie dworca przedstawione zostały specjalne wagony kolejowe, które następnie dołączono do odpowiednich pociągów. (p)

Zabity przez pociąg

Gdynia, 22. 12. (Tel. wł.)

Pomiędzy stacją kolejową Gdynia a budką nr 242 (około 300 m. od stacji od strony Orłowa) najechany został przez pociąg robotnik Steinke Jan, zam. w Gdyni, Steinke, przechodzący przez tor, został uderzony przez parowóz nadchodzącego pociągu i poniósł śmierć na miejscu. (p)

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: M. Sarbok z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o zdrowie dla całego domu 1 zł; — M. W. z podziękowaniem za wysłuchaną prośbę 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 339.66 zł.

Na chleb św. Antoniego: M. W. z podziękowaniem za wysłuchanie, 5 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 59.50 zł.

Na biednych na „Wesołem Miasteczku”, pod opieką poz. okr. „Caritas”: Wł. Grześkowiakowa 20 zł; — M. Z. Czacz 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 55 zł.

Na ochronkę Dz. Jezus na terenie P. W. K.: L. B. z podziękowaniem św. Teresce za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę 10 zł

Dla biednych brata Cezarego: Urzędnicy Centrali Rolników 70 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 72 zł.

Na ognisko na „Wesołem Miasteczku” im. śp. ks. prof. Masłowskiego: H. S. Inowrocław 2 zł.

Dnia 21 bm. wypłaciliśmy złożone w naszej administracji składki:

Na Tanie Kuchnie: komitetowi Tanich Kuchni 48 zł.

Na ociemniałych żołnierzy: Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi 30 zł.

Na ochronkę Dz. Jezus na terenie P. W. K.: Banku Kratochwill Pernaczyński 61 zł.

Na fundusz im. śp. Kazimierza Habera: W Komunalnym Banku Kredytowym 20 złotych.

W Londynie odbyły się ostatnio wyścigi łyżwiarskie pod gołym niebem, co wobec łagodnego klimatu Anglii jest zjawiskiem rzadkiem. Zwycięzył dotychczasowy szampjon Wyman.

Tajemnica „węża morskiego” w Szkocji

Potwór z Loch Ness może stać się źródłem pokaźnych dochodów dla osób przedsiębiorczych. Jak donosi „Daily Mail”, właściciel londyńskiego cyrku, Bertram Mills, ofiaruje nagrodę 20 tys. funtów sterlingów osobie, która mu dostarczy — przed ukończeniem roku — potwora morskiego, o którym dziś rozprawia cały świat. Nagroda uwarunkowana jest następującymi szczegółami: Długość węża morskiego musi wynosić co najmniej 7 metrów, waga jego nie więcej jak 450 kg. Musi pozatem należeć do gatunku uważanego za wymarły, tak że nie wchodzi w rachubę ani wieloryby, rekiny lub płazy istniejące dziś na kuli ziemskiej.

Propozycję p. Millsa, zwanego „mecenasem cyrków”, powtórzyły wszystkie wieczorne pisma londyńskie, wywołując olbrzymią sensację, tem bardziej, że ze Szkocji nadchodzą świeże wiadomości o istnieniu potwora. „Times” donosi o informacjach złożonych przez pannę Mac Donald, zamieszkałą w Inverness, która dotąd milczała, obawiając się, by jej opowiadania nie uznano za fantastyczne, a do zeznań skłonił ją rozgłos wydarzenia i przedewszystkiem stanowisko poważnej prasy londyńskiej. Około godziny czwartej po południu w miesiącu marcu dziewczyna znajdowała się na brzegu rzeki Ness, która wypływa z jeziora Loch Ness i płynie ku morzu, gdy zaskoczył ją silny i niezwykły hałas. Obróciwszy się rzekomo spostrzegła w środku rzeki olbrzymie zwierzę, które płynęło przeciw prądowi, z łbem podniesionym nał poziom wody, na wysokość metra. Zwierzę, opowiada miss Mac Donald, miało skórę barwy słonia a z jednej strony pyska wystawał wielki kiel. Wobec silnego prądu, potwór płynął powoli w stronę jeziora, uderzając silnie ogonem po wodzie. Miss Donald twierdzi, że długość zwierza wynosi od 5 do 7 mtr. Siedziała za nim wzrokiem aż zniknął w oddali. Po przybyciu do domu dziewczyna opowiedziała o wydarzeniu, lecz zalecano jej milczenie z obawy przed ośmieszeniem się.

Poza tem, w pamiętnikach b. ex-ministra, lorda Malmsbury, znajduje się na stronie 406, pod datą 3 października 1857, następujące zdanie: „Dziś rano mój rzadca i mój syn opowiedzieli mi historję tajemniczego zwierzęcia, jakie mieli spostrzec w Loch Arkaig, a które nazwali

„koniem jeziornym”. — Ma to być ten sam potwór, o którym często czytałem w prasie, a który ma przebywać w jeziorach Północy i o którego istnieniu lord Assynt napisał ciekawy artykuł. — Publiczność angielska stoi przed znakiem zapytania, czy istnieje naprawdę ów potwór przedhistoryczny i oczekuje wyniku oferty właściciela cyrku.

Potwór z Loch Ness stał się też przyczyną interpelacji w londyńskiej Izbie gmin. Na skutek zapytania posła Astruther Gray'a, czy rząd zamierza interwenjować w interesie nauki w poszukiwaniach węża morskiego w jeziorze szkockiem, gdzie się rzekomo pojawił, minister dla Szkocji sir Collins oznajmił, że niema na razie dostatecznych dowodów by stwierdzić obecność potwornego gościa w wodach Loch Ness. Podczas, gdy Izba gmin z uśmiechem słuchała deklaracji ministerjalnej, obrońca węża morskiego interwenjował u ministra lotnictwa by nareszcie wysłał na miejsce eskadrę samolotów celem dokonania zdjęć pokazującego się od czasu do czasu na powierzchni wody potwora. Lecz i ten wniosek nie uzyskał zgody ministra. To jednak nie zmniejszyło entuzjazmu i rozgorączkowania tych wszystkich, którzy są przekonani o obecności węża morskiego w głębinach Loch Ness, codziennie bowiem napływają ze Szkocji wiadomości potwierdzające jego istnienie. S. F.

Radio a gołębie pocztowe

Bardzo ciekawe doświadczenia przeprowadzono w ostatnich czasach z gołębiami pocztowymi w pobliżu wielkich radiostacji nadawczych. Skoro gołębie te zbliżyły się do czynnej stacji nadawczej, zgubiły zupełnie swój kierunek i błąkały się bezplanowo. Gdy stacja przestała nadawać, gołębie odnajdywały natychmiast pierwotny kierunek swego lotu i podejmowały go bezzwłocznie na nowo.

Obserwacje te przyczyniają się, być może, do wyjaśnienia zagadki lotu gołębi pocztowych. Widocznie orientują się gołębie na liniach pól magnetycznych ziemi. W polach tych powstają prawdopodobnie z powodu prądów radiostacji tak wielkie zaburzenia, że gołębie tracą orientację. WłP

Niebezpieczne przesyłki szampa

Francuscy producenci wina szampańskiego przygotowali, na podstawie ustalonego przez St. Zjednoczone kontyngentu w związku ze zniesieniem prohibicji, setki tysięcy flaszek szampa, przeznaczonych dla Nowego Jorku. W czasie ładowania wielkiej partii flaszek na okręt, odpływający do Nowego Jorku, amerykański urząd zdrowia dał rozkaz wstrzymania transportu, twierdząc, że słomianki używane przez fabrykantów dla ochrony flaszek są niebezpieczne. Badane bowiem pod mikroskopem okazały się znakomitym środkiem do przenoszenia jadowitych bakterii i mikrobow. Amerykański urząd zdrowia zażądał opakowań odpowiadającym wszelkim wymogom higieny, w przeciwnym razie wina szampańskie nie będą wpuszczone do Stanów Zjednoczonych. S. F.

Storczyki w Europie znane od 100 lat

Sto lat minęło od czasu, jak pierwszy storczyk przywieziony został do Europy. Tyłko prawdziwy znawca i esteta potrafi ocenić fantastyczne piękno i czar tych drogocennych kwiatów. Niektóre okazy dochodzą do zawrotnych wprost cen, dzięki trudnej hodowli i mozolnym dokoła nich zabiegom. Nawet we własnej ojczyźnie mu-

szą walczyć orchidee z zabójczym gorącym, powodującym wybujałość wszystkich roślin, i z suszą. Ponieważ korzenie storczyków, znajdujące się w ziemi, nie są w stanie dostatecznie odżywiać kwiatów, posiadają one jeszcze dodatkowe korzenie powietrzne. Kto nie widział zbliżka orchidei, ten nie może sobie przedstawić bogactwa jej kształtów, głębokiej gamy kolorów i przecudownej woni. U nas orchidee są rzadkością i niewiele tylko odmian ich dochodzi do nas.

Rocznica otwarcia kanału Suezkiego

Niedawno obchodzono we Francji rocznicę budowy kanału Suezkiego, który otwarty został dla ruchu w końcu r. 1869. W trzydzieści lat później postawiono w Port - Saidzie pomnik twórcy kanału — Lessepsowi. Długość kanału Suezkiego, który łączy dwa morza, wynosi 164 km. Przy budowie kanału wykopanych zostało przeszło 70 milj. metrów sześć. ziemi przez armję robotników. W dniu pierwszego uderzenia łopata (25 kwietnia 1859 r.) zatrudnionych było przy budowie 150 ludzi,

B. amerykańska śpiewaczka operowa Ray Woodruff wynalazła oryginalną słuchawkę, umożliwiającą mówcy lub śpiewakowi słyszenie własnego głosu, tak jak go słyszy audytorjum. Umożliwia to regulowanie siły i wyrazistości głosu i słów. Na zdjęciu widzimy właśnie śpiewaczkę amerykańską z wspomnianą słuchawką.

w dwa lata później — 8.000. W roku następnym zespół robotniczy liczył już 26.000 osób, przybyłych ze wszystkich stron świata. W dniu inauguracji kanału przebyło przezeń 80 statków, z czego 50 wojennych.

Ładne, tanie, pożyteczne

W ostatniej chwili przypominamy, że zostało jeszcze trochę ozdób choinkowych, artystycznie wykonanych przez p. sędziego Kaweckiego. Piękne te drobiazgi nabywać można po niższej cenie w firmie Skrzypczak, św. Marcina 35, która sprzedaży podjęła się bezinteresownie, gdyż wykonawca ofiarował dochód ze sprzedaży na rzecz ubogich do dyspozycji Poznańskiego Okręgu „Caritas”.

Trzeba więc ozdoby jak najprędzej kupić. Będzie przyjemnością dla kupujących, bo ozdoby są przeliczne, — a także pożytek dla ubogich.

Liljana Harvey

zaprasza wszystkich swych wielbicieli

do „SŁOŃCA”

na premierę swego najnowszego arcyfilmu

Moje Marzenie To Ty

Pr 6 401

Dział grafologiczny Prof. Foady'ego

243 „Stokrotka”. Szybka, nerwowa, uparta, w swych zamiarach, sceptyczka, bardzo inteligentna, świetna pamięć, energiczna, w kierunku duchowym sentymentalnie usposobiona, kapryśna, przez swą ambicję potrafi dochować przyjaźni.

244 „Irak”. Duchowo poważnie usposobiony, szybki, energiczny, mądry, dyplomata, samouk, ciekawy na polu naukowym. Nerwy doprowadzają do braku cierpliwości. Lubi drugich denerwować bez złośliwości. W miłości zazdrośny, ale optymistą.

245 „Janusz 95 Skarb”. Wszystko załatwia na gorąco, ograniczony w czasie, ekonomista, sprytny, wiele zdolności kupieckich, dużo temperamentu, kapryśny, ale nie pozwoli się wyprowadzić w pole. Pismo wykazuje przemęczenie umysłowe i fizyczne. Wiele wytrwałości.

246 „Iga 20”. Brak cierpliwości, lecz mimo to bardzo opanowana. Duchowo poważnie usposobiona, kocha życie rodzinne, dużo zdolności poetyckich, ale nie wykorzystanych. W miłości egoistka i bardzo zazdrośna.

247 „Lew”. Ostrożna, nieufna, nie była zadowolona, gdy sama swych spraw załatwić nie może. Rzutka, silna wola, dużo wytrwałości, ale pod względem duchowym brak cierpliwości.

248 „Bogna”. Wiele filozofuje, wszystko wykonuje z „pauanter”. Mało mówi lecz wiele myśli, sentymentalna, uczuciowa, o ile się do czegoś przyzwyczai, to się jej trudno odzwyczaić. Gust nieprzejętny.

249 „Róża srecklecka”. Nerwowa, brak cierpliwości, uparta w swych dążeniach, przez wygórowaną ambicję ponosi straty, dobra pamięć, krzywdy nie daruje, lubi życie ruchliwe i wszystko wiedzieć i próbować.

250 „Marianus Zof”. Duchowo poważnie usposobiony, lubi na siebie zwracać uwagę, ekonomista, bada drugich, dyplomata, wesoły i lubi żarty, lecz nie złośliwe. Dużo temperamentu, gdy pokocha jest zazdrośny.

251 „Akbar”. Duchowo poważnie usposobiony, bardzo ambitny i uparty. Nerwowy lecz opanowany. W usposobienie jego można wpływać tylko łagodnością. Życie jego z każdym rokiem i pomyślniej się rozwija. Nerwowo wyczerpany.

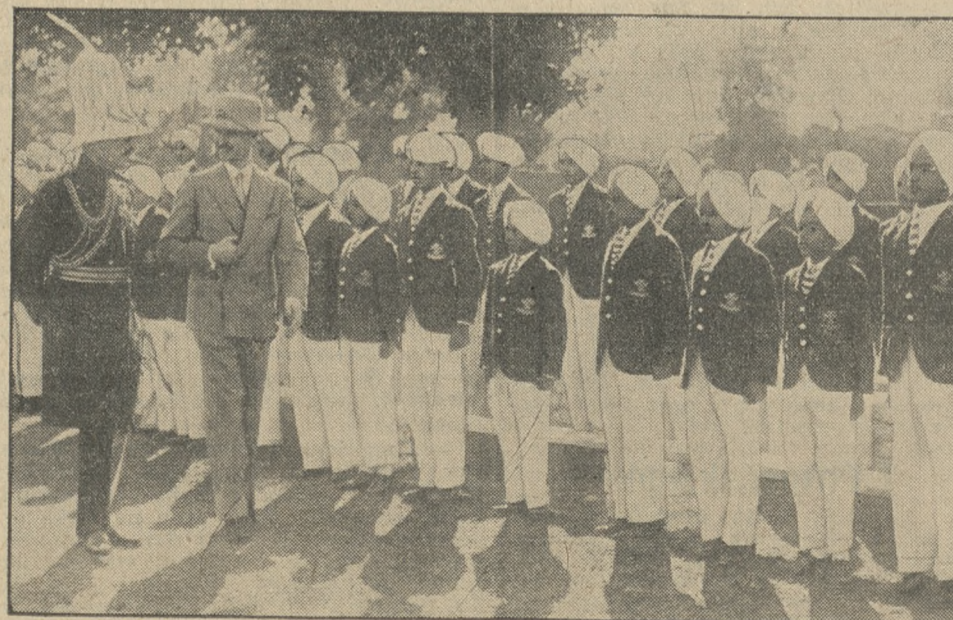
252 „Gwiazda”. Uważająca, dobra pamięć, nerwowa, wszystkiego co rozpoczyna nie dokończy z braku cierpliwości. Ambitna, uparta, bardzo sprytna i nieufna.

Definitywnie

pozostaje w Poznaniu do 15 stycznia 1934 r., ul. Ogrodowa 9 m. 1. wielka brama. Przyjmuję codziennie, w niedzielę i święta.

Wielkiem powodzeniem cieszą się w Anglii pantomimy, prozaimcone tańcami etc. Młodzianka tancerka popisuje się przed swą przyjaciółką dość niezwykłą pozą tańczeniową - akrobaticzną, którą powtórzy na przedstawieniu.

Szef armji indyjskiej Filip Chetwode odbył świeżo inspekcję w szkole kadetów ksfecja Walji w Dehra Dun. Musimy przyznać, że kadeci indyjscy w swych białych turbanach przedstawiają widok naprawdę malowniczy.

Nie kupuj kół w worku

Przyjrzyj się temu, za co płacisz. Kupując żarówkę, chcesz mieć dobre światło, żadać więc żarówek szlachetnej marki, zapewniającej Ci największą ilość światła przy minimalnym zużyciu prądu.

TUNGSRAM

ng 7146

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **Ciekawy.** Dr. Arnost Muka „Słownik dolnoserbbskeje recy a jeje narecow, 3 tomy; tegoż autora „Mały priručny słownik — Wendisch - deutsches und deutschwendisches Handwörterbuch“ oraz „Hornjoserbski priručny słownik — Wendisch-deutsches Wörterbuch, 1920“. — G. Śwela „Dolnoserbbski prawopis“. — Prof. dr. Pful „Serbsko - nemecki słownik — Lausitzisch-wendisches Wörterbuch, 1866“. — Dr. Rezak „Nemsko - serbski słownik — Deutschwendisches Wörterbuch der oberlausitzer Sprache, 1920“. — Kral „Serbsko - nemecki słownik — Wendisch - deutsches Wörterbuch“; jest to najnowsze wydawnictwo, godne polecenia. — Poza tem jeszcze: prof. dr. Páta „Kaperni slovník lužicko - ceskojhoslovensky a cesko - lužický, 1921“ (K)

W omercyje także pijaj
DODBIPIETE
KANTOROWICZA
WINIAMI • LIKIERY • WINA

Pg 5 775-47,72

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś, jutro i w niedzielę teatr nieczynny.
Repertuar świąteczny przedstawia się jak następuje: w poniedziałek (pierwsze święto) wieczorem operetka „Kryścia Leśniczanka“, we wtorek (drugie święto) po południu o godzinie 3 operetka „Palestrant“, wieczorem operetka komiczna „Cosi fan tutte“ (Takié one wszystkie). W środę, dnia 27 grudnia uroczyste przedstawienie z okazji powstania wielkopolskiego opera „Straszny dwór“.

Z Teatru Polskiego

Dziś tylko jedno przedstawienie odbędzie o godz. 5 po poł. po cenach znizowanych. Odegrana będzie po raz pierwszy efektowna bajka dla dzieci „Szklana góra“.

KRONIKA FILMOWA

Coś...

dla naszych milusińskich

KINO APOLLO wierne swym hasłom „BAWIĆ I ŚMIAĆ SIĘ“, przygotowało na święta Bożego Narodzenia (tj. niedzielę, poniedziałek i wtorek godz. 3 po poł.) jedną z najpiękniejszych komedij słynnego komika CHARLIE CHAPLINA pt. „ŚWIĄTŁA WIELKIEGO MIASTA“. Film ten o nadzwyczajnej wartości artystycznej a zarazem i pełen najweselszych i najdowcipniejszych sytuacji i przygód, wywołuje nieprzerwanie huraganowe salwy śmiechu.
Ponadto urządza KINO APOLLO na te 3 święta miłą niespodziankę w postaci pięknych podarków, które otrzymuje każdy trzeci kupujący bilet przy kasie kina na przedstawienie dla dzieci i młodzieży.

Miła i sympatyczna ta inicjatywa stanie się dla NASZYCH MILUSIŃSKICH prawdziwą radością i uciechą, to też podąża wszyscy NA ŚWIĘTA O GODZ. 3 PO POŁ. DO KINA APOLLO! ng 7308

Dlaczego

dotychczas jeszcze nie wszyscy posiadają aparaty radiowe?

RADJO

Dlatego że dobre aparaty były za drogie a tańsze nie wiele warte.

Obecnie już za bardzo niską cenę można nabyć doskonały nowoczesny aparat
Pr 5861-48.32 w firmie

Poznańskie Tow. Telefonów
Poznań, Piekary 16/17.

na góra“. W sobotę, jako w Wigilię Bożego Narodzenia teatr będzie zamknięty. W niedzielę po poł. po cenach znizowanych bajka dla dzieci „Szklana góra“, wieczorem po raz 27 „On i jego sobowtór“, która stale teatr wypełnia po brzegi.

Z Teatru Nowego

Dziś w piątek premiera świetnej farsy F. Arnolda „Zgorzenie publiczne“ (Skandal w music-hall'u), która cieszy się stale ogromnym powodzeniem na scenach zagranicznych. W roli tancerki wystąpi gościnnie znakomita artystka, ulubienica publiczności Jadwiga Zaklicka.

W sobotę jako w Wigilię Bożego Narodzenia przedstawienie zawieszono.

RADJO

aparaty i wszelkie przybory kupisz najtaniej

w specjalnym magazynie

Poznańskie

Towarzystwo

Radjowe

ulica Fr. Ratajczaka 39.

Telefon 34-30.

Pg 6337-50,169

RADJO

Niedziela, dnia 24 grudnia 1933 r.

Poznań (335 m) godz. 9.00 (Warszawa); godz. 10.00 tr. nabożeństwa (W); godz. 12.10 tr. z Warszawy; godz. 14.00 „Warunki zbytu trzody chlewnej do bekoniarni w roku 1934“ — wygl. inż. St. Hoser; godz. 14.15 interludjum z płyt; godz. 14.30 (W); godz. 15.00 „Najważniejsze odmiany drzew owocowych dla województwa poznańskiego“ — wygl. p. J. Kosmol; godz. 15.20 — 19.00 tr. z Warszawy, Krakowa i Lwowa; godz. 19.00 program na dz. nast.; godz. 19.30 (W); go-19.45 wiadomości bież.; godz. 19.50 — 1.00 tr. z Warszawy, Lwowa i Wilna.

Warszawa (1412 m) godz. 9.00 audycja poranna; godz. 10.00 tr. nabożeństwa z Piekar Wielkich; kazanie o „Tęsknocie za Bogiem“ — wygl. ks. dr. Józef Pastuszka, prof. Uniw. Warszawskiego; po nabożeństwie muzyka religijna z płyt; godz. 12.15 poranek symfoniczny z Filharmonij Warszawskiej; wyk.: ork. Filh. pod dyr. Adama Dołyckiego oraz solista; w przerwie około godz. 13.00 — 13.12 pogadanka dla sfer pracujących; godz. 14.00 „Słuchowisko wiejskie „Heca w Jazwinach“ w oprac. p. Janusza Stępowskiego; godz. 14.30 tańce ludowe z przyspiewkami (płyty); w przerwie wiad. Zw. Pracowników Gmin Wjejskich; godz. 15.20 orkiestra salonowa Haliny Adamskiej - Grossmanowej; godz. 16.00 program dla dzieci; godz. 16.30 kwadrans słynnych artystów: Jan Kiepusa (płyty); godz. 16.45 Jerzy Kossowski: „Wawrzelo Jan“ (nowela w skróceniu) kwadrans literacki; godz. 17.00 pogadanka pt. „Wigilia święta“ — wygl. p. Helena Boguszewska; godz. 17.15 „Wesoła nowina“ — koledy w wyk. zespołu symf.; Chór Cecyljański oraz solista (tr. z Krakowa); godz. 18.00 słuchowisko ze Lwowa pt. „Wigilia wojewody“ p/g Choynowskiego; godz. 18.40 IX koncert z cyklu „Muzyka Niepodległej Polski, pieśni St. Niewiadomskiego, w wyk. Anieli Szlemińskiej; godz. 19.30 radioteatrodniak dla młodzieży; godz. 19.50 koncert orkiestry symfonicznej pod dyr. J. Ozimińskiego z udziałem Zofji Adamskiej (wolonczela); godzina 20.50 dziennik wieczorny; godz. 21.00 odczyt aktualny; godz. 21.15 dalszy ciąg koncertu; godz. 22.00 „Na wesolej lwowskiej fali“; godz. 23.05 „To co ładne i wesołe“ — płyty; godz. 24.00 tr. Pasterki z Ostrej Bramy w Wilnie.

Programy zagraniczne: Paryż: 15.40 (Radio - Paris) „L'Auberge du Cheval Blanc“, operetka Benatzky'ego, tr. z Teatru Mogador; **Rzym:** 20.40 koncert symfoniczno-wokany; **Dawentry:** 21.00 dzwony Belemskie; **London Regional:** 22.20 „Weihnachts-oratorjum“ J. S. Bacha.

Poniedziałek, dnia 25 grudnia 1933 r.

Poznań (335 m) — audycje własne: — 17.00 koledy i pieśni świąteczne; wyk.: J. Musielewska, art. op. (sopran), J. Nowak (bas), prof. Fr. Łukasiewicz (akomp.); 17.40 interludjum z płyt. W innych godzinach transmisje z Warszawy.

Warszawa (1412 m) 10.00 tr. nabożeństwa z Krakowa; po nabożeństwie muzyka religijna z płyt; 15.00 koncert orkiestry Tadeusza Sereżyńskiego (tr. ze Lwowa); 16.45 tr. ze Lwowa słuchowiska dla dzieci pt. „Choinka“ p/g baśni Andersena; 16.30 kwadrans słynnych artystów — Anna Guglielmi (płyty); 16.45 dr. M. Nałęcz-Dobrowolski: „Cud Pasterki“ (Zdarzenie prawdziwe); 17.00 koncert orkiestry ludowej Dzierżanowskiego i Suchockiego; 18.00 słuchowisko: 18.40 życie artystyczne stolicy; 19.00 audycja pt. „Pokój ludzimi dobrej woli“ poświęcona pieśniom Bożego Narodzenia następujących krajów: Polski, Francji, Belgii, Czechosłowacji, Włoch, Anglii, Irlandji, Austrii, Danji, Hiszpanji, Niemiec, Jugosławji, Łotwy, Szwajcarii, Holandji i Marokka; 20.00 Belemska szopka radiowa w opracowaniu radiofonicznym dr. Franc. Pawliszaka z ilustracją muzyczną Tadeusza Sereżyńskiego, na motywach starych koled polskich (tr. ze Lwowa); 21.00 feljton; 21.15 recital fortepianowy Zofji Rabczewiczowej; 22.00 muzyka taneczna z płyt; 22.11 audycja na wszystkie rozgłośnie polskie i rozgłośnie Stanów Zjednoczonych; 22.15 wiadomości sportowe; 22.25 muzyka taneczna z płyt.

EXTRA i ERA

dobrze i tanie

baterie anodowe

nabędziesz tylko w firmie

„OGNIWO“, Poznań,

Wielkie Garbary 19.

Pg 6 409-51.79

Programy zagraniczne. Ryga: 18.30 „Tannhäuser“, opera Wagnera, tr. z Opery Narodowej; **Wiedeń:** 19.00 recital śpiewaczy Elżbiety Schumann; **Praga:** 19.30 „Wolny strzelec“, opera Webera; **Koenigs-wusterhausen** 19.30 „Arabella“, opera Ryszarda Straussa, tr. z Opery Państwowej; **Bukareszt:** 24.00 „Seare Mare“, opera Brediceano; **Lipsk** 20.00 „Christelflein“, opera Pfitznera; **Wiedeń:** 20.00 „Wesoła wojna“ — operetka J. Straussa; **Budapeszt:** 20.30 „Księżna czardaszka“, operetka Kalmana; **Paryż** (Radio - Paris): 21.00 „Le petit Duc“, operetka Lecocq'a; **Dawentry** 22.00 „Mikado“, operetka Sullivana (akt II); **Paryż** (Poste-Parisien) 22.45 częściowa tr. rewji „Vive Paris“ z Casino de Paris.

Dzień wigilijny rozgłośni poznańskiej

W dniu 23 grudnia o godz. 20.00 — 20.15 nada rozgłośnia poznańska na wszystkie rozgłośnie polskie przemówienie wigilijne ks. Kardynała Prymasa Hłonda. — W tym celu zostanie zainstalowany specjalny mikrofon w pałacu Ks. Prymasa.

Zasada oszczędnych radioamatorów
Kupować tylko najlepsze lampy radiowe L.J.
PHILIPS „MINIWATT“

Różnica w cenie minimalna,
różnica w jakości olbrzymia!

ng 7163

SPORT

łokej na lodzie

„Stella“ i „Warta“ mecz o mistrzostwo klasy A, odbędzie się we wtorek o godz. 12 na ślizgawce Stow. Urzędników Skarbowych przy Wałach Batorego 5. „Warta“ II wyjeżdża na zawody propagandowe do Sremu, gdzie rozegra mecz z Sremskim „Klubem Sportowym“. (kom)

Pięściarstwo

„I. K. P.“ i „Skoda“ walczą we wtorek. Zarząd P. Z. B. zdecydował, że powtórny mecz o drużynowe mistrzostwo Polski pomiędzy „IKP“ Łódź a warszawską „Skoda“ odbędzie się w terminie uprzednio wyznaczonym tj. 26 bm. w Warszawie. Wygrywający walczy 7 stycznia z „Rewera“ w Stanisławowie, a zwycięzca tego ostatniego spotkania startuje w meczu finałowym z „Warta“ poznańską na własnym gruncie.

Reprezentacja na mecz ze Szwecją. Polski Zw. Bokserski wyznaczył skład reprezentacyjny Polski na mecz ze Szwecją. Skład przedstawia się następująco (według kolejności wag): Jarzabek (Śląsk), Rogalski (Poznań), Kajnar (Poznań), Bąkowski (Warszawa), Seweryniak (Warszawa), Majchrzycki (Poznań), Antozak (Warszawa), Pilał (Poznań). (PAT)

Polska i Węgry. Międzypaństwowy ten mecz odbędzie się definitywnie w dniu 13 kwietnia w Budapeszcie i stanowić będzie etap w rozgrywkach o puchar Europy środkowej. Mecz z Czechosłowacją również o puchar środkowej Europy organizować ma Warszawa. Mecz ten odbędzie się prawdopodobnie w drugim dniu świąt Wielkiej Nocy. (PAT)

Różne

Sprawa rejestracji. Dnia 31 bm. upływa termin w którym kluby i stowarzyszenia winny zarejestrować się w myśli nowej ustawy o stowarzyszeniach. Obowiązkowej rejestracji podlegają wszystkie te or-

SKRZYDLATE FATUM

FREDRIC MARCH - CAROLA LOMBARD

WKRÓTCE

W KINIE

METROPOLIS

ng 7278

ganizacje, które zrzeszone są w związkach sportowych. Do rejestracji konieczna jest uchwała walnego zebrania, oraz statut zgodny ze wskazaniami ustawy. Towarzystwa zapisane sądownie nie podlegają rejestracji. (wz)

Dotychczasowe 50 proc. zniżki kolejowe dla klubów sportowych i p. w. otrzymywane w komendach obwodowych p. w., zatrzymują swoją wartość. Jak nas informuje dyr. kolei, niżka ta jest pozataryfowa i dlatego przy wejściu w życie nowej taryfy (1. 1. 34.) nie ulegnie zmianie. Natomiast zniżki t. zw. turystyczne tracą swą wartość 1 stycznia. Nowa wysokość zniżki, która prawdopodobnie do 25 proc. oraz sposób uzyskiwania tej zniżki dotychczas nie został ustalony przez ministerstwo. (wz)

Wioślarstwo

Pozn. Klub Wioślarz. Na walnym zebraniu braniu nowy zarząd ukonstytuował się, jak następuje pp.: prezeska — Digna Spadowska, wiceprezeska — Maria Bembnowska, sekretarka — Stefania Leporowska, skarbniczka — Felicja Rządkiwiczówna; zast. sekr. — Aniela Mendelakówna, naczelniczka — Stanisława Czajkówna, gospodarz — Zofja Dżwikowska, radne — Maria Jankowska, Jadwiga Krakowska; komisja rewizyjna: Stanisława Ziółkowska i Cecylja Szulcówna.

ŁOM SŁODOWY Dra WANDERA

nieodzowny środek przy
KASZLU i CHRYPCIE
Wszędzie do nabycia.
ng 6 895

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Dnia 21 bm. zgłoszono: Stanisław Grzesz, inwalida wojenny, rolnik, 59 lat. Antonina Polcynówna, słuźca, 43 l. Ryszard Wygachiewicz, uczeń gimnazjalny, 15 l. Bolesław Kaczmarek, drukarz, 65 l. Władysław Kaszakowa z d. Kasprzakówna, wdowa, 55 l. Jadwiga Cybertowiczowa z d. Mielnikówna, wdowa, 73 l. Walenty Andrzejczak, robotnik, 74 l. Roman Wilczyński, murarz, 84 l. Józefa Krause z d. Geppert, wdowa, 83 l. Konrad Hahn, emerytowany wyższy radca krajowy 60 l. Józef Jezierny, robotnik, 23 l. Stefan Jakubowski 4 m. 6 d. Stefanja Mnichówna 3 m, 18 d.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiadają administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

„Król kochanków“ FREDRIC MARCH w nowym filmie

Jakiego amanta ekranu najwięcej lubią? Takie pytanie postawiło wylworne amerykańskie pismo swoim czytelnikom. Zamieszczono fotografie wszystkich amantów ekranu. Opatrzono zdjęcia numerami i... głosowanie się rozpoczęło.

Plebiscyt trwał 3 miesiące. Toczyła się gorąca walka o tytuł najpopularniejszego kochanka ekranu. Ostatecznie pierwsze miejsce zdobył Frederic March. Bohater „Dr. Jekylla“, „W cieniu krzyża“ i „Królewskiego kochanka“ osiągnął olbrzymią ilość głosów, dzięki najnowszemu filmowi „SKRZYDLATE FATUM“.

W obrazie tym Fredric March stworzył zupełnie nową i oryginalną kreację, pełną ciepła i sentymentu. Wybitny krytycy zagraniczni o filmie „SKRZYDLATE FATUM“ napisali entuzjastyczne recenzje. To właśnie skłoniło nas do zakontraktowania tego wspaniałego obrazu, który ukaże się już w dniach najbliższych na ekranie kina „METROPOLIS“.
ng 7277

W środę, dnia 20 grudnia 1933 r. o godz. 11.30 w nocy w Katowicach zasnęła w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa i babka, ś. p.

Józefa z Wasilewskich Adamska

przeżywszy lat 90. Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu w poniedziałek, dnia 25 b. m. o godz. 4-tej po poł. z kaplicy cmentarza parafji Farnej przy ul. Bukowskiej.

Nabożeństwo żałobne odprawi się w środę, dnia 27 b. m., o godzinie 10-tej w Kolegji Farnej.

Proszę o modlitwę, czeigodnych Konfratrów o memento.

W imieniu ciężko strapionej rodziny

Stanisław Adamski

Biskup Śląski.

zg 20 821

Katowice — Poznań.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Dnia 20. bm., o godz. 16-tej, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, nasza najukochańsza i najdroższa matka, teściowa, babcia, siostra i ciocia, ś. p.

z Mielników

Jadwiga Cybertowiczowa

przeżywszy lat 73. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 24. 12. 33 o godz. 3.30 po południu z kostnicy cmentarza farnego przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążona

zg 20 820

rodzina.

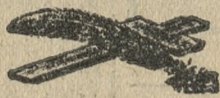

Dnia 20. bm., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Władysław Praiss

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 24. bm. o godz. 13.30 z kostnicy szpitala miejskiego, na cmentarz par. Bożego Ciała w Dębcu.

Tow. „Pielgrzym“ pod wezw. Matki Boskiej Wypadek 273. w Poznaniu. zg 20 829/30

W środę, dnia 20 grudnia 1933 r., o godz. 12.10 w południe, zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. i nama-szczony Olejami św. nasz najukochańszy syn, najdroższy brat, szwagier, wujek, siostrzeniec, kuzyn i narzeczony, ś. p.

Władysław Praiss

przeżywszy lat 30. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 24. bm. o godzinie 1.30 po poł. z kostnicy szpitala miejskiego na cmentarz parafji Bożego Ciała w Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążeni

rodzice, rodzeństwo, rodzina i narzeczona.

Pg 6403-58.106

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki. Klasztorna 14. Tel. 27-69.

W czwartek, dnia 21 grudnia 1933 r., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, nasza najukochańsza i najdroższa matka, siostra i ciocia, ś. p.

z Opiełńskich

Martyna Kłobukowska

przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się w I. święto, 25. bm. o godz. 2 po południu z kostnicy cmentarza Bożego Ciała w Dębcu. Msza św. we wtorek, 26. bm. o godz. 9 rano w kościele Bożego Ciała, o czym donoszą, dg 2 696

W ciężkim smutku pogrążeni

synowie i rodzina.

Poznań, ul. Łąkowa 7a.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal“ Towarowa 25. Tel. 31-80.

Dnia 18 grudnia 1933 r., zmarła po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona i matka, ś. p.

Marja Rostowa

z d. Kraszewska

Pogrzeb odbył się dnia 21. 12. 33 r. w Gnieźnie na cmentarz nowy parafji św. Wawrzyńca w Gnieźnie. Msza św. za duszę ś. p. Zmarłej odbędzie się w kościele św. Stanisława Kostki (na Winiarach) w sobotę o godz. 8.30.

W nieutulonym żalu

mąż z synem.

zg 20 826

W piątek, 22 grudnia 1933 r., zasnęła w Bogu, nagle po długich cierpieniach, moja najukochańsza żona i najdroższa matczka, nasza ukochana synowa, siostra i bratowa, ś. p.

z Kropaczewskich

Irena Szmytowa

Pogrzeb odbędzie się w I. święto, 25. bm. o godz. 2 po południu z kostnicy cmentarza jeżyckiego. Msza św. żałobna, w środę, 27. bm. o godzinie 8 rano w kościele Serca Jezusowego na Jeżycach.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z synem i rodzina.

dg 2697

Poznań, ul. Szamarzewskiego 10. Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal“ Towarowa 25. Tel. 31-80.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy brali udział w pogrzebie naszych ukochanych synów, ś. p.

Bogdana i Telesfora

oraz za okazanie tyle z serc płynącego współczucia w ciężkim smutku naszym, w szczególności Jego Em. Ks. Biskupowi, Przewielebnemu Duchowieństwu, Ks. Prob. Lewandowskiemu za serdeczne słowa pociechy nad grobem, Dyrekcji Kolei za zajęcie się pogrzebem, pp. Dyrektorom i Profesorom Gimn. im. Marji Magdaleny i Bergera, Kolegom zmarłych, Władzom i Organizacjom, wszystkim Krewnym i Znajomym, oraz Szanownej Publiczności, składamy na tej drodze serdeczne

Bóg zapłać!

dg 2687

Poznań - Golęcin, w grudniu 1933 r.

J. i M. Tabakowie.

GAZ

ale dobroczynny wydziela przez lata suchy i trwały inhalator kieszonkowy

M. A. M.

ułatwia oddech, czyści drogi oddechowe, orzeźwia, otwiera, chroni od kataru i t. p. — Potrzebny każdemu zawsze i wszędzie — Do nabycia w aptekach i drogerjach. dg 2503

DZIECIĘCE

sukienki, sweterki, pończochy, trykociki
S. KACZMAREK
ul. 27 Grudnia 20.
dg 2 004

Sekretarz

adwokacki i notarialny, siła rutynowana, pracowity, uczciwy i trzeźwy, chlubne świadectwa i referencje, obeznany dokładnie z każdą dziedziną pracy zawodowej, poszukuje odpowiedniej posady w kancelarii adwokackiej lub notarialnej, lub też w Instytucji wzgl. przedsiębiorstwie. Dotychczas na posadzie niewypowiedzianej. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zg 20 750.

CHOROBY WĄTROBY — KAMIENIE ŻÓLCIOWE, CHOROBY PRZEMIANY MATERJI

leczą zioła

CHOLEKINAZA

H NIEMOJEWSKIEGO.

OBJAWY KAMIENI ŻÓLCIOWYCH. Ból w bokach i dolku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewanie w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Jeżyk obłożony odbijaniem gazami. Gorzyc i nieszak w ustach. Wzłecie burczenie w kiszkiach. Bóle i zawroty głowy. POBUDZAS ATAKOW w dolku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej w pasie, krzyżu i sięga do łopatek. Wzłecie brzucha, rozszadanie żeber, parcie na kiszki stołcowa. Niekiedy wymioty żółtą zimną poty żółtaczka.

Blizsze szczegóły kuracji w broszurze Dr. Med T NIEMOJEWSKIEGO.

DO NABYCIA w laboratorium fizj-chemicznym CHOLEKINAZA Warszawa, ul. Nowy Świat 5, tel. 9-71-96 oraz w aptekach i składach aptecznych. Cena pudełka zł. 2.00. Na prowincję wysyłka pocztą. Broszury bezpłatnie. Dr. med T. NIEMOJEWSKI przeniósł przyjęcia chorych w Warszawie z ul. Litewskiej nr 3 na ul. Koszykowa nr 1 (róg Al. Ujazdowskiej) ng 7 141

OGŁOSZENIE

Następna

LICYTACJĘ

rozpoczynamy w piątek, dnia 12 stycznia 1934 roku na sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej nr. 8. Przedmiot licytowania będziemy co dzień od godziny 10-tej do 14-tej. Licytacja obejmuje:

Niewykupione zastawy do nr. 52.138

Niewykupione prolongaty do nr. 187.359

Prolongaty przyjmować będziemy tylko do wtorku, dnia 9 stycznia 1934 roku. ng 7309/10

LOMBARD MIEJSKI stol. m. Poznania ul. Sieroca nar. ul. Nowej.

W czwartek, 21 grudnia 1933 r., zasnął w Bogu, opatrzony św. Sakramentami, nasz najukochańszy i troskliwy ojciec, dziadek i pradziadek, ś. p.

Walenty Andrzejczak

przeżywszy lat 74. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 24. bm. o godz. 13.30 po południu z kaplicy przedpogrzebowej przy Walach Jana III, na cmentarz Farny. W ciężkim smutku pogrążona

dzieci.

Poznań, ul. Grobla 17.

Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal“ Towarowa 25. T. I. 3180.

Wysyłkowy Dom Tapet

Tel. 1232 STRYSZYK, Aleje Marcinkowskiego 19
zg 20 920 Tapety — Ceraty — Listwy — Chodniki

Bolesław Kaczmarek

drukarz

przeżywszy 65 lat. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 24. bm. o godz. 14.30 z kaplicy Przemienienia Pańskiego na cmentarz farny przy ul. Bukowskiej. Msza św. za duszę Zmarłego odprawi się w sobotę, dnia 23. bm. o godz. 7 w kościele Farnym.

W ciężkim smutku strapieni
żona, synowie, synowa i rodzina.

Poznań, Stary Rynek 42.

Rzym, Via de' Maroniti 27.

zg 20 831

HOTEL „PATRIA“ WŁ. JAN KIEPURA W KRYNICY 23 GRUDNIA OTWARTY!

Pomimo NAJWIĘKSZEGO LUKSUSU, CENY WYBITNIE KRZYŚOWE

Pokoje z utrzymaniem od osoby dziennie od 14 zł wzwyż, zależnie od położenia. — Bez utrzymania w cenie zł 7, 9, 12 dziennie.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

2. PIENIADZ

7 tysięcy zł
na I hipotekę uprzywilej. apteki podaniem procentu szukam — Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 889

1 000—1 500 złotych
pożyczki poszukuje solidny kupiec na dobre prosperujący, od 40 lat istniejący skład detaliczny. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 98 020

4 000
zł wypożyczyć na I hipotekę nowego domu na I rok Oferty Kurjer Poznański zdg 98 021

Pożyczki
hipoteczne prywatne można korzystnie uzyskać Odpowiedź znaczących Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 088

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Rabka
Pensjonat „Helios” komfortowy — otwarty cały rok. Piechocka nr 6801 telefon 70

6. OŻENKI

Samotny
wzajemnej miłości pragnę pierwszy raz niekocalem. 34 lata, katolik, blond wysoki przystojny silnie zbudowany na kierowniczym stanowisku tęgsknie za sentymentem muzyka, inteligencja przez stale wspomaganie bliźnich oszczędności brak panna lub wdowa do 30, gospodarna oszczędna szukająca towarzysza życia chciałaby połączyć posag z energią, wiedzą handlowo-przemysłową dla wspólnego dobra zechca nadesłać zgłoszenia fotografja do Kurjera Poznańskiego pod zdg 97 988 zwrot której ręczę słowem — Pośrednictwo niewykluczone.

7. SPRZEDAŻE

3 pokoje
dębowe, kuchnia kompletne 800 zł Fabryka Mebli Śródka zdg 96 412/3

Pończochy
trykotaże pułowery rekawiczki, skarpety białe najtaniej tylko Centralny Dom Pończoch Wodna 26 zdg 97 275

Głośniki radjoodbiorniki
baterijne na prad najkorzystniejszej „Radjola” Gwarna 111 zdg 6398-5898/97

Centrala swetrów
Rymarowicz Porzycowa 1 poleca swetry damskie męskie dziecięce w obrysimy wyborze zdg 24 718

Maszynę
damską okrągłe czołenko, wózek jakłkowy tanio. Poznański 33 m. 7. zdg 98 143/4

Mechanizmy membrany
igły i wszelkie przybory do gramofonów po cenach najniższych stale na składzie stale na składzie Kaster, św. Marcina 55, zdg 2 619

Salonik
orzechowy „Lamus” Strzelecka 1 zdg 6262-58.62

Antyki
wyprowadza tanio Pocztowa 22, zdg 97 158

Magazyn mebli
Józef Baranowski Wrocławska 19 Ceny najniższe. Pg 5872-33.97

Skrzypce
wartościowe korzystnie Księgarnia A. Cybulski, św. Marcina 10, zdg 97 765

Futra
karakulowe popielicowe piżmowcowe, sepalowe, oraz różnego rodzaju wydry, białe, po cenach gwiazdkowych poleca Łajewski, Gwarna 20, zdg 2650

Pianino
okazyjnie. Nowaczyk, Gorna Włda 30 zdg 6263-58.6

Wille - letnisko
ładnie położona w Puszczykowie szybko sprzedam Oferty poważnych reflektantów do Kurjera Poznańskiego zdg 95 802

Futro
męskie w dobrym stanie sprzedam — Piotra Wawrzyniaka 5, mieszkanie 1, zdg 97 764

Gramofony — Płyty
najkorzystniejsze źródło zakupu F Balań Poznań, Wozna 12, Pg 5 910-49.15

Okazyjnie

podarki gwiazdkowe „Lamus” — Strzelecka 1 Pg 6265-58.74

Mebel
najtaniej A. Baranowski Poznań Podgórna 13 Pg 5871-23.59

Koszule
wierzchnie 3.50; 4.25; 5.25; 6.50 popelina 7.50; 8.50 ukosny gors 11.50 własna wytwórnia Centralny Dom Pończoch Wodna 20, zdg 97 053

Umywalkę
dębowa tanio sprzedam Stolarnia, Górna Włda 24, zdg 89 543

Antyków
wyprowadza. Mlyńska 4 (Stolarnia) zdg 97 206

„Antyki”
meble dzieła sztuki za bezcen. Flasiński Wozna 9, Pg 6 856-58.98

Mebel
najkorzystniej kupisz u Andrzejewskiego Poznań, ul. Wrocławska 4, zdg 2 670

Radjo
nowoczesne super baterijne głośniki, anody różne części bezcen Kanałowa 4 m 10, zdg 97 791

Manicury
7.50 zł
Czyż. Szkolna 11, Własna pracownia Pg 5 752-47.9

Extra i Era
dobre i tanie baterie anodowe nabezdziecie tylko w firmie „Ogniw” Poznań Wielkie Garbary 19 Pg 6 335-50.162

Powóz
myśliwski jak nowy sprzedam — Wiśniewski, Focha 87 zdg 97 954

Skład
spożywczy urządzeniem, pokojem sprzedam korzystnie Adres Kurjer Poznański zdg 97 958

Pianino
sprzedam Wierzbicice 6 mieszkanie 6, zdg 98 112

Rower
jak nowy „Torpedo” sprzedam, Ostrobramska 37, zdg 2 690

Pianino
tanio sprzedam Prusa 20 mieszkanie 11, zdg 98 045

Gramofon
maszynę Singera rower, Stroma 1 i parter, zdg 98 092

Zegarek
męski ciężki w złocie latencuszek złoty 14 karatowy 50 gramów cena zł ośmset razem Wskaże Kurjer Poznański zdg 98 091

Pianino
zaprowadzone krzyżowe czarne, — szafa żelazna mała, krzesła dziecięce. Wskaże Kurjer Poznański zdg 98 090

Skład
kolonialny przy Starym Rynku sprzedam Wskaże Kurjer Poznański Stary Rynek rg 4 752

Samochozdzik
dziecięcy, pedały, trąbka 35 zł, Polna 4 — 6, zdg 97 960

Kanarki
premiowane śpiewaki samiczki do lecu tanio sprzedam Majewski, Aleje Marcinkowskiego 28, m. 26 zdg 97 750

Drogerje
centrum korzystnie sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 984

Skrzypce
od 15 zł, mandolino 15 zł, gitary 28, St. Pelczyński 27 Grudnia 1, Pg 6 393-51.35

Rower
używany tanio, Słowackiego 48, mieszkanie 6, zdg 98 093

Futra
karakulowe piżmowcowa, różne, spody modernizacja Wierzbicice 13 — 3, zdg 98 151

Radjoodbiornik
kompletny 3 lampowy, Wierzbicice 13 mieszkanie 3, zdg 98 147

„Mars”
Antykwarjat Wielkie Garbary 44 — poleca okazjnie podarki gwiazdkowe. Porcelana, brzozy, plakiety — alabastry — kryształ — srebra — obrazy — sztychy, zdg 98 127

Wiatrówke
dobra tanio Just, Mielżyńskiego 2, zdg 98 120

Skład
kolonialny z mieszkaniem dwupokojowym sprzedam od Nowego Roku, Adres Kurjer Poznański zdg 96 024

Lewicka

Wielka 8 i Jeżyce Kraszewskiego 17, poleca tanio — kapelusze damskie berety szale zdg 98 019

Dom
nowoczesny przy centrum 150.000 dochód ustawowy 24 000 wpłaty 100 000 reszta hipoteka amortyzacyjna. Pośrednicy wykluczeni, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 989

Aparat
do piwa 3 kurkowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 077

Ford
27 kryty kupie Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 008

Pianino
kupie zaraz Oferty cena Kurjer Poznański zdg 98 046

Pokój
1—2 osobom Łakwo, mieszkanie 10, zdg 97 803

Pokój
zaraz Skarbowa 8 mieszkanie 3, zdg 98 039

Klatki
utrzymaniem inteligentnemu — Ratajczaka 9 m. 8, zdg 98 132

Ciała
swedzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa krem Lain-Age (z kogutkiem). Idealny nieszkodliwy kosmetyk usuwający wady naskórka. ng 4513

Marcell Dziennik
Ratajczaka 7 - Wielka 1 kapelusze — krawaty zdg 2 192

Wielka 1 - Ratajczaka 7
krawaty — koszule zdg 2 193

Kapelusze — Krawaty
Ratajczaka 7 — Wielka 1, zdg 2 194

Marcell Dziennik
Ratajczaka 7 — Wielka 1, kapelusze — krawaty zdg 2 195

Wypożyczam
suknie balowe kostiumy maskowe nowe Półwiejska 24 — 5, zdg 97 959

Odkurzanie dywanów
szybko i tanio. Telefon 1998, zdg 96 197

Przepisywania maszyną
polskie i niemieckie czysto i tanio Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 97 992

3
pokoje zaraz Zgłoszenia Grzeszkowski, Aleja Hetmańska 1, Łazarz, zdg 97 955

Skład
2 pokoje Focha 128, Zgłoszenia Focha 41, mieszkanie 7, zdg 97 996

Marynarza
kto przyjmie bezinteresownie — podczas urlopu? Zgłoszenia Gdynia 3, księżczka P. K. O. 809580 ng 7 285

24. NAUKA

Kursy kroju
szycia robot ręcznych warunki bardzo korzystne Marij Magdalena 1 m 7, zdg 2 028/9

Panienka
pomocze początkującym nauca Oferty Kurjer Pozn zdg 97 829

Jakania
oraz innych wad językowych oduczam według własnego systemu pod gwarancją. Dużo podziękowań. Jan Lange, b Dyrektor Teatrów Polskich, ul. Krasieńskiego 13, m. 19 (7—9), zdg 97 783

25. MUZYKA

Gry
fortepianowej udzielam przystępnie. Rencowa Dabrowskiego 5, zdg 98 109/10

Udziele
początkującym lekcji gry na fortepianie. Oferty Kurjer Pozn, zdg 97 829

Kto
udzieli lekcji gry na wiolonczeli początkującemu? Oferty Kurjer Poznański zdg 98 012

Trio
z akordeonem od zaraz potrzebne Restauracja „Sportowa” Wyspińskiego 9 zdg 98 129

Trio
dobrze zgrane akordjon, śpiew, humor obszerny repertuar potrzebni 1. I. 34 Zgłoszenia fotografia i wymaganiem „Wielkopolska”, Pleszew, ng 7 282

Pianista
skordeonem zaraz potrzebny — Londyńska Maształarska 8 zdg 98 103

Trio
albo duet damski lub mieszany potrzebny 26. 12. 33 Oferty warunkami, fotografia Hotel Dworcowy Kościann, zdg 98 170

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

22. ZGUBY

Wieczne pióro
angielskie czarne (Conay Stenard) zgubiłem sobotę 16 grudnia. Uczciwego znalazcę proszę zwrot wynagrodzeniem. Rzeczypospolitej 9 m. 5 zdg 97 956

23. ROZMAITE

Akuszerka
Krajewska, Strzelecka 2 przy placu świętokrzyskim przyjmuje panie udziela porady, pomocy ołożniczej, zdg 98 124/5

Tłumaczenia
polsko-niemieckie załatwiam stannnie szybko i tanio Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 97 991

Lekarz
przyjmie zastępstwo Oferty Kurjer Poznański zdg 97 802

Pianistka (sta)
potrzebny zaraz Wybickiego 3, mieszkanie 12, zdg 98 003

15. POKOJE UMEBL.

Mielżyńskiego
23. I m. 7. Elegancki jedno-dwuosobowy kulturalnym pracujacym, zdg 97 835

Pokoju
kuchnia od gospodarza ewentl. próżnego Oferty Kurjer Poznański zdg 97 975

Szukam
na parę miesięcy mieszkania umeblowanego 6—8 pokoi, Zgłoszenia pisemnie z podaniem ceny Jadwiga Szwarczewska, Al. Chopina 4, zdg 98 121

5 pokojowego
mieszkania komfortowego Jeżyce (najchłodniej Słowackiego), poszukuje zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 98 023

2—3
pokoje w okolicy placu Sapieżyńskiego, Starego Rynku, Oferty Kurjer Poznański zdg 98 076

13. SZUKA MIESZK.

Pokój
próżny wynajme Adres Kurjer Poznański zdg 98 111

Trzypokojowe
kuchnia, wprost od gospodarza, Górna Włda 147, zdg 98 051

12. DO WYNAJECIA

3
pokoje z kuchnią w śródmieściu od zaraz Oferty Kurjer Pozn, zdg 97 957

Mieszkanie
dwa pokoje i kuchnia słoneczne, w centrum miasta oddam małżeństwu na krótki czas jako sublokatorom potem obiecie mieszkanie za pozwoleniem gospodarza tylko z meblami Kandydaci tylko dobrze sytuowani zechca złożyć oferty pod zdg 97 961. Pośrednicy wykluczeni.

Pokój
ciepły utrzymaniem inteligentnej osobie 1. Ratajczaka 33, m. 7, zdg 97 965

Grobla
19 — 8, pokój, zdg 98 035

Centrum
inteligentnym Kreta 22 mieszkanie 8, zdg 97 985

Elegancki
panu na stanowisku zaraz lub od 1. I. Podgórna 2a mieszkanie 5, zdg 98 004

Pokój
umeblowany niekrepujący od 1. I. 34, Wrocławska 20, mieszkanie 7, zdg 98 025

Niskrepujący
Marcina 27, mieszkanie 5, zdg 98 128

16. SZUKA POKOJU

Próżnego
szuka urzelnik Oferty Kurjer Poznański zdg 97 588

17. LOKALE

Ubikacji
lub pokoju na pracownię poszukuje śródmieście, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 978

Skład
śródmieściu potrzebny od stycznia Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 4 731

11. KUPNA

Mebel używane
przedmioty domowego użytku kupuje przyjmuje w komis Dom Komisowy, Wroniecka 6/8, Pg 5889-43.40

Garnitur klubowy
2 fotele, kanape w skórze ewentualnie stół i krzesła używane kupie za gotówkę Oferty Kurjer Poznański zdg 97 971

21. KUPNA

Tanio
smoking na szpiczka figure aparat fotograficzny Ica 9X12 Podgórna 2a, mieszkanie 5, zdg 98 005

Fotograficzny
aparat Makina Plaubel'a 6,5X9 z obiektywem 1:2,9 na sprzedaż. — Do obejrzenia w firmie „Camera” ul Ratajczaka zdg 98 013

Parasole
deszczowe
oraz wszelkie reparacje wykonuje Wytworzenia Parasolki Wielka 27/29 zdg 2010

Zabawki
Podarki Gwiazdkowe
kupisz za bezcen Papier-Zabawki, św. Marcina 64, zdg 98 010

Sypialnię
dębowa płytami kryształowymi, piec gazowy, Elekrolux okazjnie sprzedam Adres Kurjer Poznański zdg 97 963

Teatr
kino elektryczne (dzieci) i rower damski sprzedam Przecznicza 6 mieszkanie 10, zdg 97 972

Kompletne
urządzenie składu rzeźnicznego, kuter, wólf motor elektryczny zaraz na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdg 97 986

Okazja
Sprzedam wspaniały salon tmopl, obrazy, brzozy etc. Męskie wioza 34 mieszkanie 12, godz. 15—17, zdg 97 994

2—3
pokoje przynależnościami poszukuje od gospodarza wdowa-emerytka Kwartal zgory Oferty Kurjer Poznański zdg 97 970

15. POKOJE UMEBL.

Mieszkanie
dwa pokoje i kuchnia słoneczne, w centrum miasta oddam małżeństwu na krótki czas jako sublokatorom potem obiecie mieszkanie za pozwoleniem gospodarza tylko z meblami Kandydaci tylko dobrze sytuowani zechca złożyć oferty pod zdg 97 961. Pośrednicy wykluczeni.

Trzypokojowe
kuchnia, wprost od gospodarza, Górna Włda 147, zdg 98 051

Pokój
próżny wynajme Adres Kurjer Poznański zdg 98 111

Trzypokojowe
kuchnia, wprost od gospodarza, Górna Włda 147, zdg 98 051

12. DO WYNAJECIA

3
pokoje z kuchnią w śródmieściu od zaraz Oferty Kurjer Pozn, zdg 97 957

Mieszkanie
dwa pokoje i kuchnia słoneczne, w centrum miasta oddam małżeństwu na krótki czas jako sublokatorom potem obiecie mieszkanie za pozwoleniem gospodarza tylko z meblami Kandydaci tylko dobrze sytuowani zechca złożyć oferty pod zdg 97 961. Pośrednicy wykluczeni.

Pokój
ciepły utrzymaniem inteligentnej osobie 1. Ratajczaka 33, m. 7, zdg 97 965

Grobla
19 — 8, pokój, zdg 98 035

Centrum
inteligentnym Kreta 22 mieszkanie 8, zdg 97 985

Elegancki
panu na stanowisku zaraz lub od 1. I. Podgórna 2a mieszkanie 5, zdg 98 004

Pokój
umeblowany niekrepujący od 1. I. 34, Wrocławska 20, mieszkanie 7, zdg 98 025

Niskrepujący
Marcina 27, mieszkanie 5, zdg 98 128

16. SZUKA POKOJU

Próżnego
szuka urzelnik Oferty Kurjer Poznański zdg 97 588

17. LOKALE

Ubikacji
lub pokoju na pracownię poszukuje śródmieście, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 978

Skład
śródmieściu potrzebny od stycznia Zgłoszenia Kurjer Poznański rg 4 731

Kupiec oficer rez. służby intendentury trzeźwy, sumienny poszukuje jakiegokolwiek posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 885

Szofer Za wyrobienie mi posady dam 20 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 97 578

Panna inteligentna szuka posady u starszej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 973

Panna była właścicielką cukierni szuka posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 974

Mistrz fryzjerski szuka posady jako kierownika lub pomocnika mesko-damskiej Okoliczności. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 997

Przedstawicielstwa poszukuje na pokupny artykuł kupiec dobrze zaprowadzony w kilku powiatach posiadając również szerokie znajomości wśród kupiectwa również zamiejscowego. Przyjmie inne zatrudnienie. Prosi o propozycje. Referencje poważne. Łaskawe zgłoszenia proszę skierować pod adresem Szymański Leszno, Bracka 3 zdg 98 014

Poszukuje posady jako gospodarz na 300 do 400 mórg dobrymi świadectwami zaraz lub później. Kaucja na zadanie. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 98 145

Do praktyki chętnie Gdyni wiekiem przedsiobiorstwem szuka maturzystą z przygotowaniem ekonomicznohandlowym (roczny kurs) Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 116

Kelner z kaucją szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn zdg 98 118

Panna poszukuje posady do prowadzenia domu u samotnej osoby lub do 2 starszych osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 98 071

Ogrodnik pracował 4 lata w ogrodnictwie, język polski i niemiecki szuka posady. Zgłoszenia Agentura Keynia (Poznańskie), nr 7 275

Rzadca - porcelnik Ślązak lat 30 szkoła rolnicza 14 lat praktyki w wzorowych gospodarstwach chodowl. obeznany z kierownictwem cieżeln. dobre świadectwa i referencje z powodu zmiany właściciela poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 403

Stróż zna ogrodnictwo, szoferstwo i elektryczność. przyjmie posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 549

Ogrodnik - szofer długoletnia praktyka dobre referencje. zna obsługę elektryczną. przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 550

Pielęgniarka z praktyką poszukuje posady - najchętniej niemowlę. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 97 556

Praktykant zbożowy poszukuje posady od zaraz. wykształcenie gimnazjalne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 97 779

Kawalerzysta młody oficer emerytowany, poszukuje praktyki w rolnictwie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 809

Służąca do wszystkiego z praniem szuka posady od 1 go. najchętniej do starszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 814

Polecam moja dziewczyna, bardzo uczciwa, długol. świadectwa z gotowaniem zaraz lub 1 stycznia bezdługim lub samotnej. Wynagrodz. skromne. Zgłoszenia Męskiewiczza 3, m. 6, zdg 97 816

Ogrodnik kawaler z dłuższą praktyką poszukuje posady od 1. I. lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 855

Przyjmę posadę biurową - mam 8-letnią praktykę i znam wszelkie prace wchodzące w zakres biurowości włączając księgowość i bilansów. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 770

Drogerzysta dyplomowany z egzaminem truzim po odbyciu służby wojskowej poszukuje posady eventl. za kaucją. Łaskawe zgłoszenia uprasza do Kurjera Poznańskiego pod zdg 97 767

Przyjeżdżna samodzielna gospodyni z dobrym gotowaniem, szyciem, praniem, pieczeniem szuka pracy u samotnej osoby lub do dziecka - zna również gospodarstwo wiejskie, wiek średni. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 760

Panna lat 23 przyjmie jakiegokolwiek posadę u adwokata od zaraz w celu dopomożenia w spadku z Ameryki. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 593

Panienska z lepszej rodziny, ukończonym kursem gotowania szuka odpowiedniej posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 269

Dziewczyna nawskroś uczciwa, pracowita, z gotowaniem, długoletnie świadectwa do prac domowych szuka posady od 1 stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdg 97 650

Kucharka lat 31, obeznana w swym zawodzie, dobre świadectwa i polecenia może zastąpić rozposie szuka posady 1. I. 34 na wsi. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 97 878

Robotnik sumienny, lat 24 z kaucją 400 zł poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Zgłoszenia Spychalski - Agencja w Podzamczu, n 7280

Kowal - maszynista kawaler lat 28 4 i półletnia praktyka pierwszorzędne świadectwa, dokładnie obeznany z instalacją i motorami elektrycznymi, z własnymi narzędziami i tokarką celem wzięcia udziału w kursie podkuwania koni poszukuje posady w gminie lub w średnim majątku od 1 kwietnia 1934. Łaskawe zgłoszenia proszę kierować Mańczak, Rudnik, poczta Pamiątkowo, zdg 97 401

Stangret chłdowca remontów 4-letniemi świadectwami kawaler przyjmie posadę. Oferty agentura Kurjera Poznańskiego Stefaniak Wysoka, pow. Wyrzysk, nr 7 235

27. WOLNE MIEJSCE

Kelner z kaucją i dobr. świad. potrzebny. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 97 964

Dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem do restauracji zaraz potrzebna. Zgłoszenia Wroniecka 6 zdg 97 775

Posługaczka poszukuje posług z praniem. Oferty Kurjer Pozn zdg 97 805

Robotnik do węgla z swoją klientelą. Adres Kurjer Poznański zdg 97 776

Za wypożyczenie 150 dam robotnikowi stała prace Długa 6, m. 8, zdg 97 813

Fryzjer potrzebny Olejniczak, Szewska zdg 97 843

Pomocnik fryzjerski zaraz Zórawia 11, zdg 97 842

Pomocnik fryzjerski potrzebny Wielka 17, zdg 97 854

Posadę ekspedjenta, fachowca branży zbożowo-młynarskiej za pożyczaniem 2000 zł dam. Oferty odpisy świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 97 801

Fryzjerka Wierzbicki, Chwałszewa 74, zdg 98 042

Ekspedjentka samodzielna towary kolonialne, kaucją 200 Szwajcarska 19 mieszkanie 8, zdg 98 031

Do pracy przejściowej potrzebna jest rutynowana ksiązkowa piszarka także biegła na maszynie. Szczegółowe oferty z podaniem wymagań uprasza do Kurjera Poznańskiego pod nr 7 272

Służąca do wszystkiego może się zaraz zgłosić. Pocztowa 23, mieszk. 10, zdg 98 082

Poszukuje szofera - Zgłoszenia tylko pisemne do skrzynki pocztowej 187 zdg 98 126

Fryzjerka na stałe Ostrówek 10/11, zdg 98 146

Pomocnik fryzjerski potrzebny Ul. Maleckiego 22, zdg 98 141

Fryzjerka potrzebna zaraz Hotel Polonia, Grunwaldzka 18, zdg 98 139

Fryzjer wypomóżka Św. Marcin 64, zdg 98 134

Uprawionego tech. dentystycznego do samodzielnego prowadzenia praktyki dent. z poważnymi referencjami poszukuje od 1 stycznia 1934 w większym mieście Wielkopolski. Zgłoszenia z odpisami świadectw Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 175, nr 7 284

Książkowa młodsza potrzebna od zaraz na czas przejściowy. Zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 98 072

Oddziwna przychodzi do lekarza Stary Rynek 41, zdg 98 069

Prasowaczka do wypomóżki zaraz potrzebna. Pralnia prasowalnia Rom Szymańskiego 3, zdg 98 065

Ekspedjentka rzeźnicza na wypomóżkę, Zupańskiego 5, zdg 98 047

Fryzjer wypomóżka Woźna 11, zdg 98 048

Fryzjerka lub fryzjer damski potrzebny - Wierzbietice 33, zdg 98 101

Pomocnik fryzjerski potrzebny Focha 158, zdg 98 098

Szofer do samochodu ciężarowego kaucja tysiąc złotych poszukiwany w wspólnika. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 105

TEATRY

Poznań, piątek, 22. 12.

TEATR POLSKI: Dzisiaj - o godz. 5: „Szkłana góra”, bajka dla dzieci - premjera.

Sobota, 23. 12. Teatr zamknięty.

TEATR WIELKI (Opera): Dzisiaj przedstawienia nie ma.

Sobota, 23. 12. przedstawienia nie ma.

Niedziela, 24. 12. przedstawienia nie ma.

Poniedziałek 25. 12. „Kryśka Leńniczanka”.

Wtorek, 26. 12. o godz. 3: „Palestrant”.

Wtorek, 26. 12. o godz. 8: „Così fan tutte”.

TEATR NOWY: Dzisiaj - „Zgorszenie publiczne”, prapremjera, występ Jadwigi Zaklickiej.

Sobota, 23. 12. jako w wigilję Bożego Narodzenia, przedstawienie zawieszona.

Niedziela, 24. 12. „Zgorszenie publiczne” (skandal w Music-hall'u). Występ Jadwigi Zaklickiej.

Bydgoszcz, sobota, 23. 12.

TEATR MIEJSKI: premjera „Modelki”.

Niedziela, 24. 12. Przedstawienie zawieszona.

KINA

Poznań, piątek, 22. 12.

APOLLO: „Halo - Londyn”.

CORSO: „Buffalo Bill”.

COLOSSEUM: „W mroczkach Wielkiego Miasta”.

METROPOLIS: „Pod Twoją Obronę”.

ORZEL: „Król to ja”.

ODEON: „Dobranoc Wiedniu”.

PROMIEN: „Dzwonnik z Notre Dame”.

RENAISSANCE: - „Noce Portowe”.

ROXY: „Muszę Cię zdobyć”.

SŁONCE: „S. O. S.” Góra Lodowa”.

SFINKS: „Licytacja miłości - Sari Maritz”.

TECZA-Lazarz: „Sterowiec S. A. 3”.

TECZA-Wilda: „Zaugu”.

WILSONA: „Pieśń Nocy”, o godz. 5: „Szkłana góra” o godz. 5: „Szkłana góra”

Bydgoszcz, sobota, 23. 12.

APOLLO: „Samarang”.

ADRIA: „Halo, Paryż - hallo Berlin”.

BALTYK: „Przygoda jednej nocy”.

KRYSTAL: „Mumja”.

MARYSIENKA: „Kobieta z Monte Carlo”.

REWJA: „Każdemu wolno kochać”.

SŁONCE: „Spalone mosty”.

WOJSKOWE: „Lotnik z Kalifornii”.

Osoba z doskonałym samodzielnym gotowaniem i pieczeniem kuchnia małopolska do wszelkich prac domowych pracowita, oszczędna uczciwa z długimi świadectwami potrzebna od pierwszego stycznia do domu lub wojskowego w Toruniu. Oferty Kurjer Poznański dg 2 660

Fryzjerka na stałe zaraz Fr Ratajczaka 10 zdg 98 037

Od 1 kwietnia 34 potrzebny wódz żonaty z zacieżkiem do zacięgu na ordynaryj i doby pracownik żonaty znający się na ogrodnictwie przedwzrostkiem hodowli warzyw na ordynaryj. Zgłoszenia - Majetność Sreniawna, poczta Komorniki zdg 98 040/1

Do 1000 złotych miesięcznie zapewniamy energicznym osobom Informacji udziela T-w Bankowe w Grodnie przy ul. Hooversa 9, zdg 95 164

Ucznia inteligentnego, do majarni sztydów poszukuje. Oferty Oredownik zdg 98 049

Poszukuje człowieka do prowadzenia motoru ssacozazowego z kaucją 300 - 400 złotych. Zgłoszenia Oredownik zdg 98 148

Posługaczka po południu Wielkie Garbary 48, m. 10, zdg 98 149

Pomocnik fryzjerski potrzebny od zaraz - Solaczka Aleja Małopolska 8, zdg 98 094

Posada ekspedjentki (ta) do składu kolonialnego gotówka 200 zaraz do objęcia. Zgłoszenia „Pawilon” Marszałka Focha 15, zdg 98 114

Nauczyciel (ka) potrzebny od 15 stycznia na wieś do dwóch chłopców III i V kl. 7-mio klasowej Szkoły Powszechnej, z językiem francuskim. Warunek: praktyka i dobre referencje. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 97 794

Poszukuje od 1 stycznia r. b. służącej do wszystkiego Zyciors z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 97 810

Urzędnik gospodarczy nie niżej lat 30, kawaler pierwszorzędna siła potrzebna na majątek 1200 mórg. Pensja 100 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 763

Nauczycielka wychowawczyni praktyka potrzebna zaraz na wieś do trojga dzieci lat 6, 10, 11 z prawem nauczania akademickim wykształceniem. Požadany język francuski, muzyka (fortepian). Oferty fotografką konją świadectw podaniem wynagrodzenia Kurjer Poznański zdg 97 766

Osoba z doskonałym samodzielnym gotowaniem i pieczeniem kuchnia małopolska do wszelkich prac domowych pracowita, oszczędna uczciwa z długimi świadectwami potrzebna od pierwszego stycznia do domu lub wojskowego w Toruniu. Oferty Kurjer Poznański dg 2 660

Fryzjerka na stałe zaraz Fr Ratajczaka 10 zdg 98 037

Od 1 kwietnia 34 potrzebny wódz żonaty z zacieżkiem do zacięgu na ordynaryj i doby pracownik żonaty znający się na ogrodnictwie przedwzrostkiem hodowli warzyw na ordynaryj. Zgłoszenia - Majetność Sreniawna, poczta Komorniki zdg 98 040/1

Do 1000 złotych miesięcznie zapewniamy energicznym osobom Informacji udziela T-w Bankowe w Grodnie przy ul. Hooversa 9, zdg 95 164

Ucznia inteligentnego, do majarni sztydów poszukuje. Oferty Oredownik zdg 98 049

Poszukuje człowieka do prowadzenia motoru ssacozazowego z kaucją 300 - 400 złotych. Zgłoszenia Oredownik zdg 98 148

Posługaczka po południu Wielkie Garbary 48, m. 10, zdg 98 149

Pomocnik fryzjerski potrzebny od zaraz - Solaczka Aleja Małopolska 8, zdg 98 094

Posada ekspedjentki (ta) do składu kolonialnego gotówka 200 zaraz do objęcia. Zgłoszenia „Pawilon” Marszałka Focha 15, zdg 98 114

Nauczyciel (ka) potrzebny od 15 stycznia na wieś do dwóch chłopców III i V kl. 7-mio klasowej Szkoły Powszechnej, z językiem francuskim. Warunek: praktyka i dobre referencje. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 97 794

Poszukuje od 1 stycznia r. b. służącej do wszystkiego Zyciors z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 97 810

Urzędnik gospodarczy nie niżej lat 30, kawaler pierwszorzędna siła potrzebna na majątek 1200 mórg. Pensja 100 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 763

Nauczycielka wychowawczyni praktyka potrzebna zaraz na wieś do trojga dzieci lat 6, 10, 11 z prawem nauczania akademickim wykształceniem. Požadany język francuski, muzyka (fortepian). Oferty fotografką konją świadectw podaniem wynagrodzenia Kurjer Poznański zdg 97 766

Nie czekaj Gwiazdora
Idź dziś do „KASTORA”
i zakup gramofon na święta.
Ogromny wybór udoskonalonych modeli od najtańszych do najwytworniejszych.
Bogaty wybór płyt **ODEON**
„KASTOR” POZNAŃ
św. Marcin 55.
Wielkie warsztaty naprawy.
dg 2 691/2

Dziewczyna przychodzi Stary Rynek 41, Janiszewski, zdg 97 868

Fryzjerka pomocnik potrzebny zaraz na stałe. Dąbrowskiego 41 a zdg 97 869

Fryzjerka na wypomóżkę Aleje Marcinkowskiego 15 zdg 97 912

Posługaczka potrzebna. Kanałowa 7 mieszk. nie 8 zdg 97 909

Kelnera 1000 zł bufetowa 300 zł. żeński duet poszukuje restauracja. Oferty Kurjer Pozn zdg 97 904

Fryzjerka i fryzjer Marsz Focha 83 zdg 97 926

Trzech podrobnujących dobrze zaprowadzonych w kolonialkach na miasto i prowincję poszukiujemy. Oferty Kurjer Pozn zdg 97 927

Elw gospodarczy podwórzowy, - syn rolnika potrzebny majątek 1500 mórg od 1. I. 34. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 899

Bufetowa potrzebna. Restauracja Zamkowa św. Marcin 40 zdg 97 900

Rutynowany rzadca-administrator (kawaler) na stała posadę potrzebny od 3. I. 1934 na intensywny urzędnielowony majątek 1800 mórg - kaucja ca. 5 000 pupilarnie zapewniona, pożądana. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 97 898

Solidni przedstawiciele (ki) dla „Tygodnika powieści” na miasto województwa poznańskiego i pomorskiego złożyć oferty Kurjer Poznański zdg 97 893

Fryzjerka fryzjer damski potrzebny zaraz stałe Wielkie Garbary 5 zdg 97 866

Fryzjerka i fryzjer potrzebni. Przemysłowa 33, zdg 97 865

Kucharki restauracyjnej poszukuje zaraz. Adres Kurjer Pozn zdg 97 861

Podrobnujący z branży rolniczej na stanowisku znajdzie stały uboczny dochód - Zgłoszenia z podaniem referencji i ogłoszenia pracy pod „Dochód” do „Par” Al. Marcinkowskiego 11 51.14, Pgr 6 353-51.18

Fryzjer wypomóżka potrzebny. Matejki 48/49, zdg 97 853

Fryzjer na wypomóżki. Śn. sdeckich 4, zdg 97 694

Fryzjerka potrzebna. M Focha 189, zdg 97 832

Zecer typografista może się natychmiast zgłosić. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 98 007

Garzelnik potrzebny natychmiast - kampa-nie. Zgłoszenia Kostrzewski, Długa 12, zdg 98 018

Pomocnik fryzjerski, Pocztowa 20 Schrake, zdg 98 034

Potrzebne bufetowa i ekspedjentka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 079

Fryzjer potrzebny. Kozia 19 zdg 98 093

Dzielnia pakierka zaraz potrzebna Adres Kurjer Poznański zdg 98 053

Fryzjerski pomocnik. Szwajcarska 12 a Łąkomy, zdg 98 075

Potrzebna młoda siła biurowa od 1 stycznia znajaca buchalterie pisanie na maszynie i stenografie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 98 073

Uczeń może się zgłosić. Centrala Budowy Telefonów Idaszak i Walczak Poznań, Plac Święto-Krzyski 4, zdg 98 142

28. ROZRYWKA

Colosseum Arcydzieło wielkiego Bryka Pomera - „W mroczkach Wielkiego Miasta”. Pgr 6 364-51.28

Czar Wiednia Sari Maritz przebojowy arcyfilm „Licytacja miłości” w kinie „Sfinks” zdg 97 104

Kino „Odeon” Największe arcydzieło filmowe „Dobranoc Wiedniu” jutro nie odwołalnie ostatni raz następnym program pośrednik miłości Buster Keaton. portj 801

Kino „Corso” Buffalo Bill, zdg 98 074

Kino Wilsona, Lazarz Pieśń nocy - Jan Klepura, zdg 98 122

Londyńska Masztalarska 3 zapewniamy swym bywałcom miły wieczór. koncert, zdg 98 102

Całkowita wyprzedaż filii.
OSTATNIE DNI
Ceny jak dotąd jeszcze nie widziane.
Pullover męski 2,25, Kamizelka męska 2,50. Modne bluzki 3,40. Swetr damski 4,50, Swetr dziecięcy 1,75, Trykoty zimowe, pończochy za bezcen.
A więc wszyscy do **KARASIA** na ul. Pocztowa 3. II. skład Zamkowa 4, narożnik Pocztowej.

Humor zagraniczny

— To ciekawe, proszę pani. Za każdym razem, gdy tańczę z panią, taniec wydaje mi się krótszy.
— I tak jest w wydacie. Dyrygent jest moim narzeczonym.
(London Opinion). S. F.

Przedpłata na miesiąc styczeń 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20 w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskądź w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44 61, 14 76 33 07, 35 24, 35 25, 40 72, w niedziele, święta i nocą tylko 14 76 35 24 i 40 72.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu reklamacyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznej 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% najwyżej. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w innych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do godz. 11, większe (dłuższe według ilości). Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych) słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr. każde (dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.